KUNCHAB MAGAZINE

Kwartaalblad over boeddhisme

Programma september-december 2006

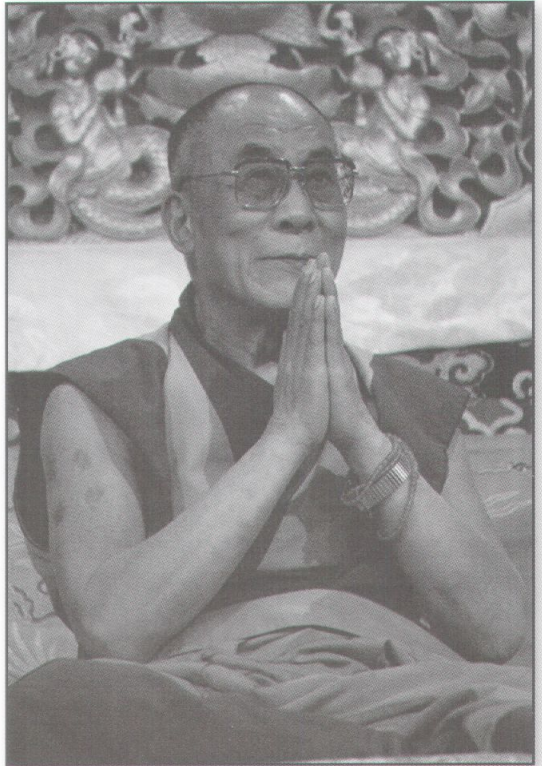
N° 3/2006

INHOUD

INLEIDING

Voor u ligt een nieuw nummer van uw Kunchab Magazine.
U vindt er de verschillende programma's tot het einde van dit jaar 2006 en natuurlijk ook enkele bedenkingen bij het uitzonderlijke gebeuren dat het bezoek van Zijne Heiligheid de Dalai Lama aan België was. De Belgen hebben met hun hart geantwoord, de media hebben er de nodige aandacht aan besteed en talrijke personen houden er een rijke, levendige en verblijdende herinnering aan over. Dit was een mooi geschenk voor ons land.

Ondertussen worden de bouwwerkzaamheden volop verder gezet. De bouwonderneming zal weldra het terrein verlaten. U vindt in dit derde nummer een artikel over de vooruitgang van de werken. Wij bedanken eveneens alle personen die ons al geholpen hebben.
Het tijdschrift Kunchab Magazine gaat verder op de ingeslagen weg om u algemene artikelen, de transcriptie van een onderricht en informatie die te maken heeft met de praktijk van de dharma in het Westen aan te bieden.
We wensen u een prettige lectuur en hopen u misschien bij een of andere activiteit te mogen begroeten in een van onze centra.

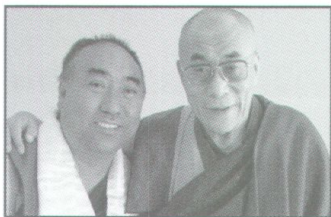
DE ACTUALITEIT

Het bezoek van de Dalai Lama, een impressie

We hebben er een jaartje langer op moeten wachten, maar nu was het dan zover.

Ditmaal ging het bezoek van de Dalai Lama niet onopgemerkt van start, met de ontvangst op de nationale luchthaven door Anne-Marie Lizin, Senaatsvoorzitter, en K.J. Francis, hoofd van de kanselarij van de Indische ambassade. Lama Karta en Frans Goetghebeur, vertegenwoordigers van het Tibetaans Instituut Yeunten Ling, organisatoren van het bezoek, waren daarbij eveneens aanwezig.

Huy

Voorafgegaan door motoragenten met zwaailichten reden op maandag 29 mei twee grote auto's de sfeervolle oprijlaan van het Instituut Yeunten Ling op. Het talrijk toegestroomde publiek, waaronder zeer veel Tibetanen in klederdracht, hadden een goed plekje gezocht op de oprijlaan en vele lama's stonden bij de toegangspoort gereed als welkomstcomité.

De sedan met daarin Zijne Heiligheid stopte halverwege en, tegen alle veiligheidsregels in, stapte Zijne Heiligheid rustig uit en begon een gesprek met een Tibetaans gezin met baby en jonge kinderen. Op deze

spontane en hartelijke wijze startte de Dalai Lama zij negendaags bezoek aan België dat zeer succesvol zo verlopen.

In de midda wijdde Zijn Heiligheid de nieuw tempel, Thubte Shedrub Ling, in Dit bouwwer verkeert nog in d ruwbouwfase maa was voor de gelegenheid met tapijt en vele beelde en tangkha's sfeervol ingericht zodat, ondanks d beperkingen van een onvoltooid product, er sprake ko zijn van een stijlvolle ceremonie.

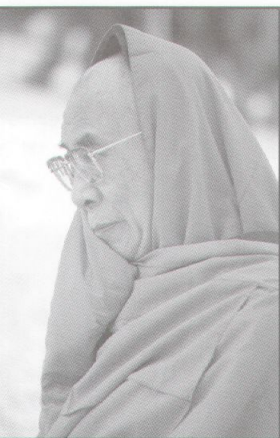

Het enthousiaste en vakkundige optreden van d Tibetaanse zang- en dansgroep op het gazon voor he

grote Boeddhabeel werd helaas verstoor door een stevig regenbui. Sommig aanwezigen zage het als een zegening Het kon allemaal nie deren. Het publie

dat in grote aantallen acte de présence gaf, was blij met de komst van Zijne Heiligheid en de inwijding van de tempel en nam dit ongemak op de koop toe.
Tot verwondering van eenieder zou de Dalai Lama tot driemaal toe aankondigen dat hij "nog eens terug moest komen".

De dag nadien, op 30 mei, was de Dalai Lama te gast op een congres in de stad Huy, samen met kardinaal Godfried Danneels, de opperrabbijn Albert Guigui, de voorzitter van de moslimexecutieve Coskun Beyazgül en de co-voorzitter van de Centrale Lekenraad Philippe Grollet.
Het thema van dit colloquium was: 'Strategieën voor vrede en wederzijds begrip'.

Dit jaar heeft de Dalai Lama tijdens het negendaagse bezoek aan België niet alleen boeddhistisch onderricht gegeven maar ook ontmoetingen gehad met Europarlementsleden en topfunctionarissen van de Europese Commissie en de Belgische regering. Hij reikte ook enkele prijzen uit.

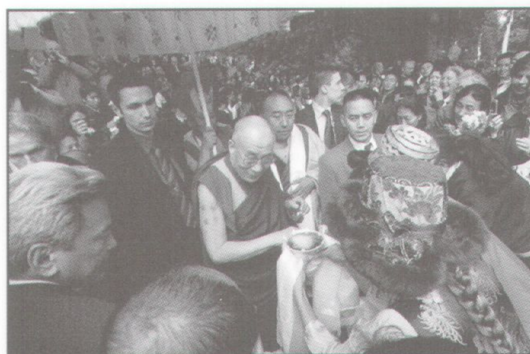
Religieuze leiders op Europees niveau

Een hoogtepunt van het bezoek van de Dalai Lama was zijn deelname op 30 mei aan een discussie over "Fundamentele rechten en wederzijds respect" op het hoofdkwartier van de Europese Commissie in Brussel. De opmerkelijke drie uur durende discussie georganiseerd door de Europese Commissie (Berlaymont), bracht grote figuren van de belangrijkste religies in Europa samen.
De interreligieuze discussie werd voorafgegaan door een persconferentie waaraan de Oostenrijkse Kanselier en Voorzitter van de Europese Raad Wolfgang Schüssel, EU-voorzitter José Manuel Barroso en vertegenwoordigers van verschillende geloofsgemeenschappen, waaronder de Dalai Lama, deelnamen.
Het centrale thema van de interreligieuze ontmoeting was de bijdrage die de geloofsgemeenschappen kunnen leveren aan een verenigd Europa.

Naast een veertigtal religieuze vertegenwoordigers van christendom, islam en jodendom waren er deelnemers van de Europese Commissie, waaronder Franco Frattini, vice-voorzitter van de Commissie en commissaris voor justitie, vrijheid en veiligheid, Margot Wallström, vice-voorzitter en commissaris institutionele relaties en communicatiestrategie, Jan Figel, commissaris voor onderwijs, training, cultuur en meertaligheid en Vladimir Spidla, commissaris voor tewerkstelling, sociale zaken en gelijke kansenbeleid.

Tibet, China en de Europese Unie

Een ander belangrijk hoogtepunt van dit bezoek was zijn toespraak voor het Comité voor Buitenlandse Zaken van het Europese Parlement op 31 mei. Hij vertelde de commissieleden dat hij enkel streeft naar echte autonomie binnen het kader van de Chinese grondwet en niet naar afscheiding. Hij vergeleek een ideale oplossing voor China met de situatie van Québec en Schotland, respectievelijk binnen Canada en het Verenigd Koninkrijk. Hij zei dat de Tibetaanse kwestie "er één is van het bewaren van een oude cultuur en een verankering van de boeddhistische traditie."
Als antwoord op een vraag van Dirk Sterckx, voorzitter van de delegatie voor betrekkingen met China, over

de lopende bilaterale gesprekken tussen Tibet en China, beklemtoonde Kelsang Gyaltsen, de gezant voor Europese zaken van de Dalai Lama en een van de gezanten in de laatste vijf gespreksrondes met China, dat de vier belangrijkste knelpunten prominent aanwezig blijven:

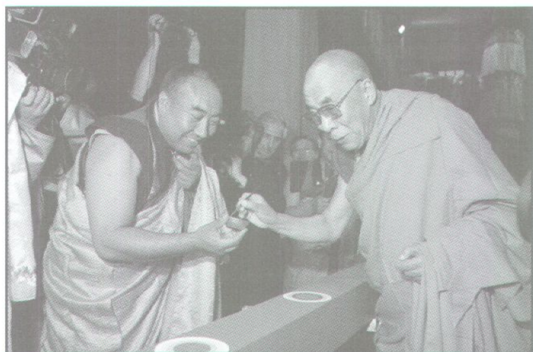
- de Chinese weigering te erkennen dat veranderingen in Tibet noodzakelijk zijn;
- de Chinese nadruk op een eenvormig kijk op de geschiedenis van de betrekkingen tussen Tibet en China;
- het geloof dat de Tibetaanse regering in ballingschap niet-Tibetanen zou uitwijzen in het geval van autonomie;
- de vrees dat elke toegeving een opstapje naar volledige onafhankelijkheid zou zijn.

In reactie op een vraag van Geoffrey Van Orden over de impact van de Chinese economische groei op Tibet, gaf de Dalai Lama toe dat er enkele voordelen waren, maar dat de kloof tussen rijk en arm verbreedde, terwijl "op het platteland sommige gebieden nog zeer achterop hinkten, zonder wegen, elektriciteit of onderwijs."

Volgens The European Voice van 15 juni stelde de Dalai Lama dat de regeringen van de EU een speciale gezant uitsluitend voor Tibet zouden moeten aanduiden. "Een dergelijk gebaar zou zowel een symbolisch als praktisch belang hebben." citeerde de Tibetaanse leider. " Een persoon aanduiden die zich uitsluitend met Tibet bezighoudt, betekent meer inzicht verwerven zodat de lidstaten een vollediger beeld krijgen."

De Dalai Lama noemde de Europese Unie een voorbeeld van een unie voor de rest van de wereld.

Naast zijn toespraak voor de Commissie Buitenlandse Zaken, ontmoette de Dalai Lama Josep Borrell, voorzitter van het Europese Parlement en de politieke fractieleiders van het Europese Parlement, in een uitwisseling van openhartige politieke standpunten. In zijn ontmoeting met de Dalai Lama bracht Günther Verheugen, de vice-voorzitter van de Europese

Commissie en Commissaris voor industrie e ondernemingen de mogelijkheid ter sprake om EU studiebeurzen aan te bieden aan Tibetaanse studente uit Tibet om in bekende onderwijsinstellingen in Europ te studeren.

Op de vooravond van de toespraak van de Dalai Lam voor de Commissie Buitenlandse Zaken in Brussel deden de Europarlementsleden van de EPP-ED Simo Coveney (IE) en Charles Tannock (UK) een oproep aa de Chinese autoriteiten om Asma Jahangir, speciaa VN-rapporteur voor vrijheid van godsdienst en geloof uit te nodigen om de stand van godsdienstvrijheid i de Chinese Volksrepubliek te evalueren. Als gasthee voor een briefing om de open discussie tusse vertegenwoordigers van religieuze minderheden i China en de media in Europa te vergemakkelijken, ze Coveney, die tevens de EPP-ED woordvoerder is o het gebied van mensenrechten, dat terwijl de Chines grondwet religieuze vrijheid garandeert, deze vrijhei in werkelijkheid niet bestaat.

Een prijs voor waarachtigheid

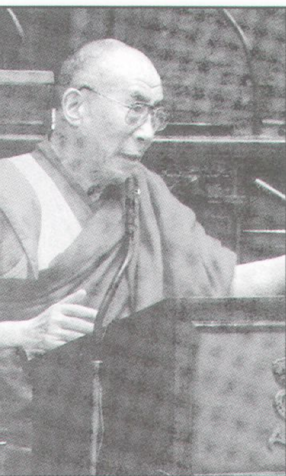
Aartsbisschop op rus Desmond Tutu van Zuid-Afrika spoorde Chin aan een "grootmach van moraliteit" te zijn e "het juiste te doen" voo de Dalai Lama en Tibe door ze de "gerecht autonomie" toe t kennen die ze vragen Bij het in ontvangs nemen, "in naam van d helden en heldinnen di vaak nooit vernoem worden", van de *Light of Truth Award* van d Internationale Campagne voor Tibet uit handen van d Dalai Lama, zei Tutu op 1 juni in Brussel dat " slecht mensen niet het laatste woord hebben. Ze mogen da wapens en macht hebben, maar ze hebben al verloren.. Gerechtigheid, goedheid, liefde en mededogen zulle de bovenhand halen. Vrijheid is niet te stuiten."

De onderscheiding ging ook naar de Fondation Hergé genoemd naar Georges Remi , de Belgische auteu van het 40 jaar oude *Kuifje in Tibet* in zijn wereldwij populaire Kuifjesstrips.

De Dalai Lama bedankte Tutu voor zijn steun. "D manier waarop hij zijn steun heeft uitgedrukt is zee belangrijk voor ons en heeft ons een beetje moe gegeven." En hij complimenteerde Georges Rem

voor *Kuifje in Tibet*, dat volgens hem veel mensen iets geleerd had over zijn land.
Bij de uitreikingsplechtigheid waren politici, diplomaten en vertegenwoordigers van belangrijke politieke- en mensenrechtenorganisaties in Brussel. De *Light of Truth* onderscheiding eert personen en instellingen die een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan het publieke begrip over Tibet.

Ontmoetingen op Belgisch niveau

Op 1 juni ontving premier Guy Verhofstadt de Dalai Lama in zijn ambtswoning . In hun 45 minuten durende ontmoeting, bracht de Dalai Lama de premier op de hoogte van de politieke status van Tibet ten opzichte van China in de historische context van hun betrekkingen en van de huidige situatie. De premier beloofde zijn gast zich in te zetten voor een oplossing van de Tibetaanse kwestie.
Vervolgens bezocht de Dalai Lama de senaat, waar hij verwelkomd werd door Senaatsvoorzitter Anne-Marie Lizin. Hij zei de senatoren dat enkel een hoge bevolkingsdichtheid, sterke militaire en economische groei China niet de status van wereldmacht zouden verzekeren, maar dat China ook morele autoriteit nodig heeft, wat slechts mogelijk is als het zijn bevolking echte democratische rechten en vrijheden toekent.

Nadien ontmoette hij leden van de Belgische interparlementaire groep voor Tibet en besprak met hen de Tibetaanse kwestie. Hij zei de leden dat de kwestie Tibet niet zou eindigen met zijn overlijden, want dat ook Tibetanen die volledig volgens het Chinese systeem zijn opgevoed, een sterk nationaliteitsbesef hebben.
De Dalai Lama ontmoette eveneens Charles Picquet, minister-president van de Brusselse regering. Hij zocht het advies van de Tibetaanse leider om de Belgische hoofdstad tot een voorbeeld van eenheid in verscheidenheid te maken.

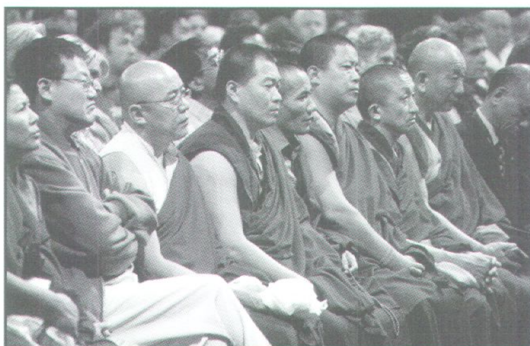
De boeddhistische onderrichtingen in Brussel en Antwerpen

Vrijdag 2 juni was de dag dat Zijne Heiligheid in Brussel een aanvang nam met het onderricht over de “Fundamentele Wijsheid van de Middenweg“ zoals geformuleerd door de belangrijke Indiase filosoof Nagarjuna. Een historisch onderricht - met de schoonheid en glans van een juweel - dat de aanwezigen ononderbroken wist te boeien. Welk een zegening viel ons ten deel! Velen zouden ons later melden dat ze deze drie dagen als een van de belangrijkste gebeurtenissen in hun leven hadden ervaren.

De vijfduizend bezoekers kregen bij binnenkomst een gratis documentatiepakket uitgedeeld, waaronder een boekje in vier talen met de tekst van de verzen die Zijne

Heiligheid de lang leven initiatie van de Boeddha Amitayus aan zesduizend mensen. Een mooiere afsluiting van de diepzinnige reeks, voor ons in België de eerste keer een cyclus van lezingen, was nauwelijks denkbaar. Diezelfde dag vroeg

Heiligheid nader zou toelichten.

Een mooi en behulpzaam gebaar van de organisatie die overigens over het totale evenement heel veel complimenten in ontvangst mocht nemen. Volledig terecht want de bezoekers gaven er blijk van zeer op hun gemak te zijn en de gemoedelijke en vriendelijke

hij bestuursleden van de Belgian Tibetan Support Group zich in het bijzonder toe te leggen op het milieu in Tibet omdat de teloorgang van het milieu de levensomstandigheden van miljoenen mensen in het naburige China, India en andere Zuid-Aziatische landen beïnvloedt.

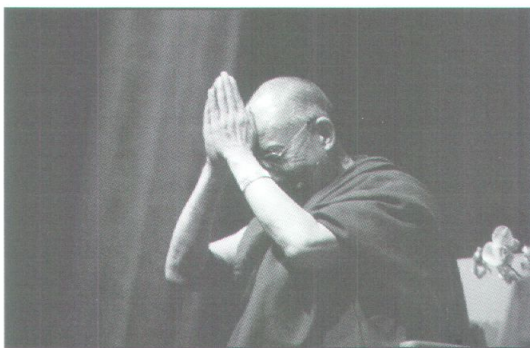

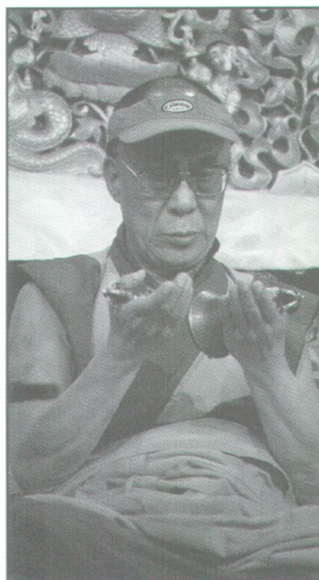
sfeer te waarderen. Het liep "op rolletjes".

De grote fabriekshallen van het centrum Tour en Taxis hadden een ingrijpende gedaanteverandering ondergaan. Veel ruimte, gezellige winkeltjes, comfortabele zitjes om even met een zojuist gekocht boek te verpozen en twee restaurants die een variëteit aan spijs en drank boden. Dankzij de vriendelijke en betrokken inzet van vele vrijwilligers kon dit mega-evenement uitgroeien tot een groots en geslaagd familiefeest.

Op de vierde en laatste dag in Brussel gaf Zijne

En toen vertrok de Dalai Lama naar het Sportpaleis in Antwerpen voor het houden van een "public talk" waarbij twaalfduizend personen aanwezig waren.

Indrukwekkend om zo'n grote menigte mensen van alle rangen en standen, leeftijden en diverse overtuigingen, bij elkaar te zien en te beseffen dat ze daar gekomen zijn om te luisteren naar een man die de "ander" voorop stelt en in zijn visie steeds vertrekt vanuit het belang en de beoefening van liefde en mededogen.

Conclusie

De week is omgevlogen en heeft ons allen met veel vreugde en dankbaarheid vervuld.

Van Zijne Heiligheid en zijn delegatieleden mochten wij vernemen dat er grote waardering was voor de organisatie en de ontspannen sfeer waarin het bezoek zich heeft afgespeeld.

Tijdens de galalunch te zijner ere heeft Zijne Heiligheid zijn visie gegeven over de functie van de nieuwe tempel als internationaal trefpunt voor de dialoog tussen religies en culturen. In doorleefde, heldere bewoordingen vroeg hij de aanwezigen om steun en financiële ondersteuning voor het realiseren van deze prachtige missies. Hij had het daarbij ook over het bevorderen van de menselijke waarde, religieuze harmonie tussen de verschillende tradities en het belang van moderne opvoeding om de uitdagingen van de 21ste eeuw voor de jongere generatie aan te gaan. De Dalai Lama heeft dus aangekondigd dat hij terugkomt als de tempel is afgebouwd en ingericht. Aan ons allen de taak om de afronding van het tempelcomplex en de implementatie van de nieuwe doelstellingen met voortvarendheid ter hand te nemen.

We hopen dan Zijne Heiligheid spoedig in goede gezondheid terug te mogen verwelkomen in ons prachtige centrum Yeunten Ling en vooral in "de tuin voor studie en onderricht".

Beste donateur, beste donatrice,

U hebt op onze oproep om het Tempelproject te steunen positief gereageerd in 2006.

Hierbij willen we onze oprechte dank en onze erkentelijkheid voor uw vrijgevigheid uitdrukken.

Wij maken tevens van deze gelegenheid gebruik om nieuwe ontwikkelingen en aanpassingen in het juiste perspectief te plaatsen en u onze vraag naar verdere hulp te verduidelijken.

DE STEUN VAN DE DALAI LAMA

Ons tempelproject geniet, zoals u ondertussen wel weet, de volle steun van de Dalai Lama.
De grondgedachte van het boeddhisme richt zich op het ontwikkelen van een diepgaande ethische houding en mentale hygiëne, in combinatie met enerzijds een gevoel van verbondenheid met de wereld en alle levende wezens, en anderzijds het aankweken van een waarachtig inzicht in onze menselijke aard. De periodieke Mind & Life conferenties, die worden voorgezeten door Z.H. de Dalai Lama, illustreren deze gedachte aan de hand van een diepgaande dialoog tussen wetenschap en boeddhisme.
In Europa en de VS bestaat ook grote belangstelling voor de bijdrage die het boeddhisme kan leveren aan een modern management. Aanvragen uit de bedrijfswereld worden in die zin nu ook aan het instituut gesteld.

DE BIJDRAGE VAN HET BOEDDHISME AAN ONZE SAMENLEVING

In de Benelux (en zelfs in Noord-Frankrijk en Duitsland) staat Yeunten Ling bekend als de plaats bij uitstek waar de woorden van de Boeddha al meer dan twintig jaar worden onderwezen door inspirerende en gekwalificeerde lama's, ondersteund door een trouwe groep beheerders en medewerkers. Ze werken vrijwel allemaal vrijwillig. Jaar na jaar worden ze door dit werk geïnspireerd en tevens gestimuleerd om hun geest te transformeren en de wereld om hen heen van nut te zijn. Daarnaast maken elk jaar duizenden mensen gebruik van de diensten die door het instituut Yeunten Ling worden geboden en deze belangstelling neemt voortdurend toe. Yeunten Ling was door deze groei aan een broodnodige uitbreiding toe.
De nieuwe tempel, Thubten Shedrub Ling - 'Tuin voor de studie en de praktijk van de onderrichtingen van de Verlichte' -, moet een internationaal ontmoetingspunt worden voor een dialoog over ethische en menselijke waarden, tussen wetenschap, filosofie en de diverse spirituele tradities van Oost en West. Aldus de nieuwe missie die de Dalai Lama ons instituut heeft gegeven.

De onderrichtingen van de Boeddha over het tot rust brengen van de geest, het bewust beheersen van onze verstorende emoties en het ontwikkelen van inzicht in onze eigen ultieme aard, zijn bijzonder betekenisvol en van onschatbare waarde voor alle westerlingen. Ze zullen een significante bijdrage leveren aan een meer harmonieuze en stabiele maatschappij, met een meer positief uitzicht op de toekomst van onze wereld.

Elke steun voor de bouw van de tempel is dus van betekenisvolle waarde voor een groot aantal personen en heeft een directe impact op hun leven.

EEN KORTE GESCHIEDENIS VAN DE BOUWWERKEN

Achttien jaar geleden ontstonden de eerste gedachten om een nieuwe tempel te bouwen. Tien jaar lang hebben er besprekingen plaats gevonden met de overheid en in oktober vorig jaar zijn de werkzaamheden op het terrein gestart.

Eerst werd er, vooral om financiële redenen, overwogen slechts een beperkt deel van het project uit te voeren. Toen men bij de graafwerken niet op rotsgrond stootte, zoals oorspronkelijk werd gevreesd, werd er besloten om van de gunstige omstandigheden gebruik te maken, zodat we in de toekomst de volledige bebouwbare oppervlakte – zoals bepaald in de bouwtoelating - zouden kunnen benutten

Bij de aanvang van de bouwwerken werd er enkel geopteerd voor de bouw van deel B, zijnde een gebouw met kamers en studio's, en de tempel. De bouw van deel A, met eveneens kamers en studio's, en deel C, met op de eerste verdieping het appartement van de Dalai Lama en op de benedenverdieping een keuken en eetzaal, zou naar een latere fase worden verschoven.

Omdat alle betrokkenen - en in het bijzonder de Lama's - het geen goed idee vonden om een onaf zicht ("als een mond met getrokken tanden") te presenteren aan de mensen en aan de Dalai Lama bij de zegening van de tempel, werden inspanningen ondernomen om toch de volledige ruwbouw neer te zetten.

Naast het visuele aspect speelde het kostenplaatje een doorslaggevende rol. Om de bouwwerf af te breken en in een later stadium weer op te bouwen leverde aanzienlijke meerkosten op. De bank heeft ons gevolgd in de redenering dat het verstandig was nu ten volle voordeel te halen uit de aanwezigheid van de bouwfirma op het terrein.

EEN GESLAAGDE START. EN NU?

Als we nu terugblikken, mogen we zeker stellen dat de eerste zes maanden van dit jaar perfect verlopen zijn. Op financieel vlak hebben we de eerste kaap genomen. De werkzaamheden van de architect en de bouwfirma zijn tot ieders tevredenheid bijna volbracht. Door velen is een bijzonder indrukwekkende prestatie geleverd. Dit alles is gebeurd dankzij uw zeer gewaardeerde hulp. En op 29 mei werd de tempel onder grote belangstelling door de Dalai Lama gezegend.

Op dit moment verkeren we echter in een cruciaal stadium van het bouwproces. Juist nu is iedere extra steun nodig, hard nodig zelfs.

Door het aanpassen van de oorspronkelijke bouwplanning en bijkomende eisen van de maatschappijen voor de nutsvoorzieningen, worden we momenteel geconfronteerd met supplementaire kosten die niet te voorspellen waren en waarvoor dus ook geen reserve kon worden opgebouwd. Dat is de reden waarom het bouwcomité deze keer eens een gedetailleerde lijst van dringende werken heeft samengesteld waarvoor de nodige fondsen alsnog ontbreken. Over deze opdracht die nog niet is verstrekt moet nog worden onderhandeld.

WIL U GRAAG HELPEN?

Tijdens de komende twee maanden proberen we met deze informatiecampagne zo ver te geraken, dat de bouwfirma zo veel mogelijk afwerkt tegen oktober 2006, het einde van de bouwwerf. De uitvoering van deze taken brengt ons weer een stap dichter bij het operationeel maken van alle gebouwen. Een moment waar we zeer naar uitkijken.

Binnenkort komt een volgende en wellicht definitieve afspraak met de bank. We trachten een zo gunstig mogelijk dossier te presenteren. Veel kon er al uit eigen middelen betaald worden. Vele grote en kleine wonderen zijn er al geschied. Prachtig! En wat vooral bij de bank een uitstekende indruk maakte, is dat het bouwproject financieel door een breed publiek gedragen wordt.

Veel dank is daarom verschuldigd aan de vele sympathisanten voor al de financiële bijdragen tot nu. Iedere extra steun zal onze positie nog meer

versterken en de financieringsbehoefte (lees: rentebetalingen en aflossingen) dienovereenkomstig verlagen.
Als door de extra hulp nu ook deze fase tot een goed einde wordt gebracht, is er werkelijk iets prachtigs tot stand gekomen.
Mocht u de mogelijkheid hebben om een tussentijdse financiële inspanning te leveren, aarzel niet de lijst hieronder te raadplegen en te vermelden welk project u wenst steunen. Aarzel ook niet uw sympathiserende vrienden en kennissen in te lichten over deze grote stap voorwaarts en hen warm te maken voor een ondersteunende bijdrage.
Wij willen u op voorhand dankzeggen voor uw steun en betrokkenheid.

Met hartelijke groeten.
Het Tibetaans Instituut.

Als uw gift op de volgende rekening wordt gestort, is hij fiscaal aftrekbaar.

IN BELGIË

Tibetaans Instituut
Kruipadstraat 33, B-2900 Schoten
Fortis 035-5080795-73
IBAN BE27 0355 0807 9573 - BIC GEBABEBB

IN NEDERLAND

Naropa Instituut
Vierhonderpolderdijk 10, NL-4506 HL Cadzand
Fortis 97.63.52.575

	Supplementaire kosten	**Incl. BTW**
1°	Waterzuiveringstation	60.250
2°	Hoogspanningscabine	108.900
3°	Nutsvoorzieningen, vooral verbinding met openbare weg	87.725
4°	Reservoir van 15.000 liter stadswater (vanwege brandweer)	1.210
5°	Afwerking ruimte onder de tempel: winkel, bibliotheek, drukkerij en archief	68.970
6°	Infrastructuur, parkings, aanleg wegen, aanpassingen voor rolstoelgebruikers	96.800
7°	Indexering op de totale werken	109.505
8°	Supplement houten vloeren i.p.v. linoleum	48.400

Voor meer informatie: www.temple-huy.org

Karma – Lama Tashi Nyima

Er wordt wel eens gesproken over de vierentachtig-duizend onderrichtingen van de Boeddha. In wezen gaan al deze raadgevingen rechtstreeks of onrecht-streeks over de wet van oorzaak en gevolg.

1. Mogelijke scenario's

De manier waarop karma opgestapeld wordt verloopt volgens vier scenario's:
Een eerste scenario: ***de handeling en het resultaat gebeuren tegelijkertijd.*** Ik illustreer dit met een voorbeeld. Iedereen wordt wel eens geplaagd door muggen. Je besluit die vervelende mug te doden en je doet het ook. In dit geval is de oorzaak, de handeling en het resultaat ter plaatse aanwezig.
Een tweede scenario: ***je stapelt wel gevolgen op, maar je hebt de handeling niet gesteld.*** Wanneer doet zich dat voor? Je zegt: 'Die mug moet eraan!' Er is een sterke overtuiging en de wil om die mug te doden. Maar iemand praat dat uit je hoofd en je doodt de mug uiteindelijk niet. Hier is nog altijd sprake van opgestapeld karma, ook al heb je niet gedaan wat je van plan was. De mentale handeling is immers al gesteld.

Drie: ***je hebt het wel gedaan, maar je stapelt geen karma op.*** Je hebt helemaal niet de bedoeling een mug te doden, maar door een bruuske beweging die je per ongeluk maakt, dood je de mug toch. De wéns om te doden is helemaal niet aanwezig, maar het is wél gebeurd. Je stapelt evenwel geen karma op dat gelijk staat met de gevolgen van een dergelijke daad.

Laatste scenario: ***beide elementen ontbreken, de wil om iets te doen en het doen zelf.*** Op een feestje wordt een menu geserveerd waarvoor elders een dier geslacht werd. Niemand van de aanwezigen had de bedoeling dat dier te doden. Het doden is wel gebeurd, maar niet ter plaatse. En toch is er onrechtstreeks karma aanwezig.

Wanneer we nadenken over het karma dat we veroorzaken, dan kunnen zich dus vele verschillende scenario's voordoen.
Bijvoorbeeld dat van de generaal die ten strijde oproept. Hij spreekt die oproep uit met de bedoeling dat alle vijanden moeten sneuvelen. Hoewel hij persoonlijk niemand zal gedood hebben, zal het karmisch gewicht van al diegenen die gestorven zijn, hèm ook ten deel vallen.

2. Componenten van karma

Wat in gedachte aanwezig is en later door woorden of door handelingen in daden vertaald wordt, is één aspect van het gebeuren. Het gaat hier dus om de idee waarbij men zich voorneemt: ik ga dit of dat doen. Deze aanloop in gedachte is het eerste aspect van karma dat hier beschouwd wordt.
Maar er is ook de gedachtegang die de handeling zelf ondersteunt. Wanneer de daad gesteld wordt, met woorden of door daden, wanneer men er écht toe komt die handeling te stellen, dan is de gedachtegang die zoiets ondersteunt, een volgende component van karma.
Dit karma (de gevolgen) kan positief of negatief zijn, naargelang de daden (de oorzaken) van positieve of negatieve aard zijn en naargelang van de aard van de (positieve of negatieve) motivatie van die handeling.

Wanneer die handelingen gesteld worden vanuit de bedoeling om respect te tonen, om liefdevol te zijn, om anderen te helpen bijvoorbeeld, dan zullen die verbale of fysieke handelingen op korte of lange termijn positief uitvallen. Wanneer ze ontstaan vanuit een gevoelen van hoogmoed of van afkeer of vanuit de wil om iemand schade te berokkenen, dan zullen die verbale en lichamelijke handelingen negatieve invloed hebben, ook al lijken het zeer edele handelingen te zijn.

We zien ook dat de resultaten zich gaan vermenig-vuldigen of versterken. Wanneer je bijvoorbeeld vriendelijk bent tegenover anderen, komt de vriendelijkheid van die personen terug. Dit is natuurlijk

aangenaam. Dit aangenaam gevoel zorgt er ook voor dat je versterkt wordt in je overtuiging om op die manier verder te blijven handelen. Zo wordt een fundamentele tendens gevoed.
Iets gelijkaardigs gebeurt in negatieve zin. Wanneer je vanuit een negatieve instelling handelingen stelt, dan kan het niet anders dan dat de omgeving en al diegenen waarmee je te maken hebt, zich ook vijandig opstellen in je ogen. Dat ervaren we zo en die ervaring zal zich ook bestendigen.

De Boeddha bleef ook maar herhalen: 'Geluk en lijden komen niet van buiten uit naar je toe. De oorzaken van geluk en lijden zijn te zoeken in de handelingen die je zelf stelt'.

Rekening houden met de wet van oorzaak en gevolg kan ons aanmoedigen, daarin vertrouwen hebben, zal ons aanzetten om juist te reageren. Je kunt je de volgende situatie inbeelden: je vindt ergens een grote hoeveelheid geld of een zéér kostbaar voorwerp. Nergens is iemand te bespeuren. Het is gemakkelijk om het geld vlug mee te grabbelen en verder te gaan. Maar iemand die vertrouwen heeft in de wetmatigheid van oorzaak en gevolg, zal - ook wanneer niemand het ziet en er geen risico aan verbonden is - toch nog verkiezen dat geld niet mee te nemen. Hij weet dat die handeling op zich ook gevolgen heeft en dat die gevolgen eerder negatief zullen zijn.

3. Resultaten van karma

Welke gevolgen kan karma zoal hebben?

In de geschriften wordt gesproken over verschillende componenten in de gevolgen van oorzaken.
Eerst is er het resultaat van de oorzaken die evolueren tot gevolgen. Dat betekent concreet dat wanneer men zich écht gewoon maakt negatieve handelingen te stellen, de rijping van dit alles van die aard is dat deze persoon een hergeboorte kent in een lagere bestaanswereld, bijvoorbeeld in die van de dieren. In het geval iemand bijvoorbeeld van het doden een gewoonte maakt.

Indien die persoon toch als mens herboren wordt, dan zal dat eerder iemand zijn die een kort leven beschoren is of heel veel moeilijkheden ondervindt onder de vorm van ziekte of zo. De handeling zelf is niet direct meer te bespeuren, maar de ervaringen die men meemaakt, illustreren iets dat wijst op het doorlopen van oorzaken.
Naast het verband tussen oorzaak en gevolg, heb je ook zo iets als de continuïteit die tussendoor ontstaat. Er zijn personen die plezier gaan beleven in het doden. Dat betekent dat door het herhalen van die daad, er een soort van fundamentele tendens ontstaat, een gewenning die men graag onderhoudt.

Dezelfde redenering gaat natuurlijk ook op voor positieve zaken. Iemand kan gewend geraken aan het stellen van positieve, deugdzame handelingen en kan daarin vreugde ondervinden.
Daarnaast zijn resultaten soms gemeenschappelijk. Wanneer handelingen gesteld worden die invloed hebben op de natuur bijvoorbeeld, op het milieu, dan zullen deze handelingen en interrelaties resultaten afwerpen die gedeeld worden met vele anderen.

Deze verklaringen over karma horen thuis in de boeddhistische benadering van het woord karma (1). Ze behoren tot de fundamentele visie op de werkelijkheid, de kern van het boeddhisme. Anderzijds is het niet alleen een specifieke boeddhistische visie, maar ook een beschrijving van wat er echt gebeurt en zoals het gebeurt. Het heeft dus ook zin de zaken op die manier te bekijken. Of iemand nu religieus is of niet, iedereen kan gebruik maken van het inzicht dat er een relatie bestaat tussen oorzaak en gevolg. Dit is waardevol zowel voor onszelf als voor de anderen en kan zijn belang hebben.

4. Kenmerken van het verband tussen oorzaak en gevolg

In de boeddhistische traditie worden vier kenmerken opgesomd.
Het eerste wordt aldus verwoord: ***de gevolgen scharen zich bij de oorzaken.*** Concreet wil dat zeggen dat positieve handelingen, positieve resultaten gaan afwerpen, negatieve handelingen zullen lijden veroorzaken. Er zijn geen andere resultaten te verwachten. Je moet niet denken dat op een gegeven moment positieve handelingen lijden zullen veroorzaken of negatieve handelingen opeens positieve resultaten kunnen afwerpen. Dit is in tegenstrijd met wat er precies beschreven wordt en met wat er ook gebeurt.

Het tweede kenmerk: ***karma is exponentieel.*** Wanneer ik vandaag een negatieve handeling stel die niet gevolgd wordt door een idee van spijt, dan kan het niet anders dan dat deze handeling een bepaalde tendens doet aangroeien of gaat voeden. Dat is evenzo het geval met deugdzame handelingen. Wanneer we iemand hulp bieden, wanneer we door de studie van de dharma

handelingen stellen die positief zijn, dan gaat dat ook het handelen in deugdzame zin versterken. Maar evengoed als een klein zaadje het tot een boom met veel vruchten kan brengen, kan elke daad eindeloos veel gevolgen veroorzaken.

Derde kenmerk: ***wanneer er geen oorzaak is, kan er zich ook geen gevolg voordoen.*** Wanneer we een handeling niet gesteld hebben, moeten we ook geen resultaat verwachten. Voor alle hoogtes en laagtes die we in het leven meemaken, voor elk moment van vreugde of van lijden, zijn er altijd oorzaken van positieve of van negatieve aard. Wanneer men geen oorzaken gecreëerd heeft, moet men niet vrezen of verwachten dat de gevolgen die aan die oorzaak verbonden zijn zich zouden voordoen.

Het laatste kenmerk is: ***wanneer je een handeling gesteld hebt, kan je niet ontsnappen aan de gevolgen daarvan.*** Iedereen zal zich wel feiten uit zijn jeugd herinneren, fundamenteel kwalijke of goede dingen die hij/zij deed. Je denkt, het is nu allemaal verdwenen en daar komt wel niks van. Dat is evenwel niet zo. Al gaan er duizenden jaren over, toch blijft de relatie tussen oorzaken en gevolg van die aard dat op een dag de gevolgen weer naar mij toe zullen komen. Het is niet zo dat een daad alleen maar oorzaak is, de gevolgen ervan zullen zich sowieso moeten voordoen.

5. Karma zit in alles

Aan alles valt karma af te lezen. De Boeddha heeft zelf gezegd: *'Van zogauw een levend wezen ontstaat, maakt het gebruik van een vorm, een lichaam, dat je kunt zien. In dat lichaam staat het hele verhaal van karma ingeschreven.'*

Alles wat we opgebouwd hebben: kracht, invloed, naam en faam, voorspoed en zo, al deze zaken die van buiten uit komen, die zullen verdwijnen. De resultaten van onze handelingen echter blijven ons volgen, die vallen nooit weg. Dat karma blijft ons voortdurend volgen. Meer nog, het is precies door dat karma dat we blijven rondtollen in samsara. Wij kunnen niet altijd zien dat handelingen resultaten geven. We weten niet dat iets zich voordoet omdat iets anders eerder gebeurd is. Maar toch kan het niet anders, dan dat oorzaken zich vertalen in gevolgen, dat de handelingen die wij stelden naar ons terug komen onder de vorm van gevolgen.
In welk van de zes bestaanswerelden men ook geboren is, in de hele samsara, daar is de kracht van karma aanwezig. Waarom is dat zo? Of hoe kunnen we dat begrijpen?

Tibetanen gebruiken soms dit beeld: wanneer een vogel heel hoog in de lucht vliegt, dan zie je die vogel misschien wel, maar het lijkt of hij geen schaduw afwerpt. Dat is natuurlijk niet zo, want als die vogel terug op de grond komt, precies daar wordt zijn schaduw afgeworpen. Dat wordt bedoeld met karma: ook al zie je het niet, precies wanneer het moment gekomen is om die schaduw af te werpen, zal die karmische kracht zich ook voordoen. Er is geen manier om daaraan te ontsnappen.

Dit is de reden waarom het in het boeddhisme zo belangrijk is om positief karma op te stapelen, om deugdzame handelingen te stellen. Daarom ook vermijden we negatieve handelingen.

6. Ook in kleine zaken

We denken wel eens: 'Ik kan hier wel iets goeds doen, maar dat werpt niet zo veel gewicht in de schaal, het is niet echt belangrijk, ik zal het maar laten.' Dit is een verkeerde zienswijze. Ook al is een positieve daad nog zo onooglijk klein, onderschat die niet. Ze kan grote resultaten veroorzaken.

Dit blijkt uit het volgende verhaaltje.

Lang geleden leefden eens twee broers in grote armoede. De oudste broer vertrok op reis om voor zijn jongste broer een vrouw te vinden. Hij had voor de reis wat graantjes meegenomen. Onderweg kwam hij de Boeddha tegen. Hij voelde zo'n overgave voor de Boeddha, dat hij meteen die enkele korreltjes graan als een soort offergave naar de Boeddha gooide. Vier van die graantjes kwamen in de bedelnap van de Boeddha terecht en andere op diens kledij. Er wordt gezegd dat het rijpen van deze onooglijke daad, van die aard was dat de oudste broer herboren is als een koningszoon.

Een stichtend verhaaltje dat illustreert dat zelfs minuscule daden soms grote gevolgen krijgen.

Dit soort pedagogische verhaaltjes met een moraal, maakt alleen maar duidelijk, dat als je de dingen met het oog van een verlicht wezen bekijkt, het er anders uit ziet dan wanneer wij dat gewoon bekijken. Het gooien van die graantjes lijkt gewoon een anekdote te zijn. En toch is het onverstandig ook zeer onooglijke handelingen te verwaarlozen, want ze kunnen grote gevolgen hebben.
Uiteindelijk kan een druppel ervoor zorgen dat zelfs een

immens groot vat vol geraakt, al gebeurt het druppel na druppel.

Dat geldt ook voor negatieve handelingen, al zijn het maar kleine dingetjes, die echt niet veel belang hebben. Je kunt ze beter niet onderschatten. Ze kunnen uitgroeien tot belangrijke gevolgen. Een kleine dosis gif kan een hele maaltijd gevaarlijk maken.
Van verlichte wezens, arhats, wordt gezegd dat ze alle sporen van negativiteit die te maken hebben met karma en met storende emoties afgelegd hebben. Toch blijven er soms nog heel subtiele restjes daarvan over.

Op een dag werd de Boeddha geplaagd door hevige hoofdpijn. Zijn leerlingen vroegen: 'Hoe kan het nu dat een verlicht wezen hoofdpijn heeft?'. Toen vertelde de Boeddha: 'Vele levens geleden werd ik geboren in een vissersfamilie. Mijn vader had op een dag twee grote vissen gevangen en die op het droge gelegd. Die vissen lagen te spartelen en naar adem te happen. Ik was toen nog een kind en ik moest lachen met het potsierlijke gezicht van die spartelende vissen.'

Op een ander moment, toen er eens een doorn in zijn voet stak, vertelde de Boeddha, dat hij lang geleden, nog voor zijn verlichting, toen hij nog een bodhisattva was, de beslissing had genomen om een bendeleider te doden. Het laatste spoor van deze handeling, deed zich nu voor door die doorn.

Wanneer men dit verhaal hoort, denkt men misschien wat is dat nu? Een bodhisattva die anderen doodt? Wat is de reden daarvoor?

De verhalen die zo verteld worden, moet men zien als manieren om op één of andere wijze iets duidelijk te maken. Wanneer dat allemaal waar is voor zo'n subliem wezen als de Boeddha, dan gaat dat zeker ook op voor mij als gewoon levend wezen: dingen blijven gewoon doorlopen. Zelfs de meest onooglijke negatieve handelingen moet je best vermijden.

Wanneer je een kleine vonk veronachtzaamt, moet je natuurlijk niet opschrikken dat op een gegeven moment een heel woud verteerd wordt door het vuur. Altijd goed opletten bij wat je doet: de gevolgen van je daden zijn soms niet te overzien.

De grote Tibetaanse leraar Gampopa zegt: 'In feite kun je gemakkelijk verstaan hoe karma werkt.' Hij gebruikt daarvoor maar enkele lettergrepen: lu en lee. Lu betekent 'lichaam' en lee betekent 'karma'.

Gampopa zegt het aldus: 'Wil je weten hoe je vroeger gehandeld hebt, kijk dan naar lu, naar je lichaam. Wil je weten hoe je er in een volgend leven zult uitzien, kijk kan naar lee, naar je handelingen.'

Zo weet je wat er gaande is: sommigen leven in voorspoed en anderen niet, sommigen leven lang en anderen niet, hebben een mooi lichaam of niet, je hebt een mooi stemgeluid of niet… Al deze elementen zijn te lezen als de aanwezigheid of de afwezigheid van karmische verdienste. Er is geen vergissing in het spel! Wat niet betekent dat we die redenering moeten gebruiken om een oordeel over anderen uit te spreken. Het idee van karma gebruik je om na te denken over het leven dat je zelf leidt.

Het wordt ook anders gezegd: een rijstkorreltje zal alleen maar rijst geven en een zaadje van een zonnebloem geeft alleen maar zonnebloemen. Wanneer je een zaadje van een immens grote boom hebt en dat zaadje heeft geneeskracht, dan zullen alle takken, bladeren en vruchten ook zorgen voor iets geneeskrachtigs. Is het zaadje echter giftig, dan zal dat ook het geval zijn voor de takken, de bladeren en de vruchten. In die zin maken we duidelijk dat de aard van de motivatie natuurlijk bepaalt wat de kwaliteit is van alles wat daarop volgt.

Is de motivatie van een handeling negatief, bijvoorbeeld bezitsdrang of afkeer, dan kan deze handeling, zelfs wanneer ze op zich deugdzaam lijkt te zijn, uiteindelijk als ondeugdzaam bestempeld worden. Als men een positieve motivatie heeft, ook al lijkt de handeling eerder negatief of ondeugdzaam, dan nog is het zo dat deze handeling uiteindelijk een deugdzame handeling zal blijken te zijn. In deze zin is positief en negatief karma vooral terug te brengen tot de geestesgesteldheid van waaruit de handelingen gesteld worden. Dit is de reden waarom het zo belangrijk is je geest te onderzoeken, te zien wat er gaande is. Vindt men in de geest deugdzame tendensen, die zich veruitwendigen, dan kan men zich daarover verheugen en dan kan men voluit gaan. Vindt men ondeugdzame trends, dan is het goed daar spijt over te hebben of andere reacties van deze aard, en ervoor te zorgen dat daar niet op ingegaan wordt.

7. Soorten handelingen

We onderscheiden drie soorten handelingen: verdienstelijke, onverdienstelijke en neutrale handelingen.

Verdienstelijk handelen betekent dat je op een positieve

wijze handelt, bijvoorbeeld door offergaven te brengen of door anderen te helpen. Zo stapel je positief karma op. Zelfs als je daarin niet de perfectie bereikt, maar zeer regelmatig zo handelt, dan zal de kracht of de verdienste daarvan, ervoor zorgen dat je bijvoorbeeld herboren wordt in het bestaansniveau van de hemelse wezens of van de mensenwereld.

Onverdienstelijk handelen betekent dat men eerder negatieve gewoontes aanneemt, gewoontes uit de reeks van de tien ondeugdzame daden (2). Het karma dat daaruit voortvloeit, duwt de persoon in kwestie in de richting van de lagere bestaanswerelden.

Neutraal handelen wordt soms vertaald door neutraal karma, een woord dat 'onbeweeglijk' betekent. Dat betekent dat de daad lichamelijk en mentaal niets in beweging brengt en alles onveranderd blijft.

Men kan zich wel eens afvragen: ja maar, ik ken toch mensen die echt slecht zijn en ongestraft in weelde en comfort leven en het is net alsof er met hen nooit iets misloopt. En anderen die "hun best doen" en van de ene miserie in de andere terechtkomen. Dan klopt die redenering toch niet.
Wel, de wetmatigheid van karma is een heel netwerk van impulsen en reacties, opgestapeld sinds zovele levens. De Boeddha zegt dat alleen verlichte wezens dit hele kluwen kunnen ontwarren of overschouwen. Wel staat het als een paal boven water dat wanneer karma opgebruikt is, het karma dat veroorzaakt wordt zich ontegensprekelijk, vroeg of laat, zal doen gevoelen. De uitdrukking "boontje komt om zijn loontje' blijft hoe dan ook overeind.

8. Verschillende samadhi's en de uiteindelijke bevrijding

Wat betekent dat precies? Het woordje samadhi betekent "een meditatieve toestand". Men maakt een onderscheid tussen wereldlijke en bovenwereldlijke samadhi.
Wanneer je verwijlt in de ***wereldlijke samadhi***, in de wereldlijke meditatieve absorptie, word je herboren in het universum van de vorm of van het vormeloze. Geboren worden in het universum van de vorm, betekent dat men verwijlt in een hemels bestaansniveau. Waarom is dat zo? Of wat speelt er zich daar af?

Iemand mediteert en maakt daarbij gebruik van éénpuntige concentratie. De geest wordt niet verstoord, er is een grote sereniteit aanwezig. Er zijn geen negatieve of ondeugdzame gedachtegangen die voor afleiding, storing of onrust zorgen. Dat ben je allemaal meester geworden. Wanneer je je aan die toestand vastklampt, loop je het risico herboren te worden in de wereld van de vorm, m.a.w. een levend wezen te worden dat een lichaam gebruikt. Een beetje zoals wij ook een lichaam gebruiken, maar met dit verschil dat in tegenstelling met de vorm die wij hebben aangenomen, dit lichaam niet onderhevig is aan ziekte of aan gelijk welke vorm van lijden. De geboorte gebeurt zelfs niet vanuit een moederschoot, maar, zo zegt men, het is een spontane geboorte. Ze gebeurt als vanzelf, omdat men een perfecte, bewegingsloze vorm van sereniteit heeft weten te bewerkstelligen. En wat dan met het sterven? Ook dat gebeurt niet zoals dat bij ons het geval is: namelijk omwille van een onvermogen van het lichaam. Hier doet het sterven zich voor als gevolg van het totaal opgebruikt zijn van de kracht die ervoor zorgt dat men verwijlt in de samadhi waarvan sprake. Zo zal dit bestaan ook als vanzelf ophouden. Wanneer je aldus geboren wordt in de wereld van de vorm, betekent dat een eindeloze toestand van welbehagen die zelfs duizenden jaren kan duren. Toch is het zo dat de kracht die zorgt voor een dergelijk, ogenschijnlijk onbeweeglijk karma, opgebruikt raakt. Als vanzelf en zonder dat daar iets aan te doen is, zal dit levend wezen terugvallen in het cyclisch bestaan van samsara.

Het gaat hier toch nog altijd over een toestand die gekenmerkt wordt door het feit dat je nog niet de ultieme bevrijding hebt weten te realiseren. De vraag is dan natuurlijk: wat zorgt daar dan wél voor? Dit is precies wat men dan noemt de bovenwereldlijke samadhi.

Die ***bovenwereldlijke samadhi*** betekent het doorgronden en actualiseren van de diepe betekenis van de leegte. Maar het kan niet anders dan dat wij progressief evolueren langsheen de wereldlijke samadhi naar een dieper en dieper doorgronden van wat met de leegte bedoeld wordt en zo uiteindelijk dit resultaat van de ultieme bevrijding actualiseren. Maar wel zonder onderweg ons vast te klampen aan reeds behaalde resultaten.

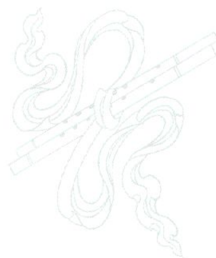
Bevrijding betekent niet dat men ergens naartoe moet trekken en ook niet dat men plots moet veranderen in een heel speciaal iemand. Zolang fundamentele tendensen van gedachtegangen of verslavingen allerlei niet ophouden werkzaam te zijn, zal het karma dat men daardoor opstapelt ook niet onderbroken worden. Bevrijding bereiken betekent dit alles afgelegd hebben.

Het loont dus de moeite om na te denken wat de oorzaken zijn van een dergelijke bevrijding: namelijk de grondige wil om het samsarisch bestaan de rug toe te keren. Dit kun je doen door ethisch gedrag te ontwikkelen en op een éénpuntig geconcentreerde wijze verder te gaan.

Op die wijze komt men in de meditatieve absorptie die kan zorgen voor het ontwikkelen en het gebruik maken van de transcendente wijsheid van het niet-zelf.

Hoe kan je zomaar stellen dat al het vroeger opgestapelde karma op die manier volledig gezuiverd is? De reden daarvoor is dat wanneer men werkelijk de betekenis van de leegte doorgrond heeft, er helemaal geen plaats meer is voor negativiteit. Dat is zo omdat het volledig actualiseren van de leegte samen gaat met perfect mededogen. Onze handelingen zullen van nature vervuld zijn van alle kwaliteiten als mededogen, liefde, altruïsme… Fundamenteel karmische tendensen van negatieve aard komen dan niet meer aan bod.

Beide gaan dan samen: de visie die gekenmerkt wordt door het realiseren van de leegte en de gedragingen die gekenmerkt worden door de gewoontes van een bodhisattva. Vandaar dat deze inzichten over karma en het creëren van goede gewoontes hun belang hebben.

(1) Karma (Sanskriet): letterlijk 'daad'. De wetmatigheid van het verband tussen oorzaak en gevolg: onze huidige ervaring is de uitkomst van voorafgaande handelingen en intenties; toekomstige omstandigheden zijn afhankelijk van wat we nu doen. Daden kunnen in drie klassen ondergebracht worden:

• positieve daden, die leiden tot de hogere rijken van samsara of die bij een verlicht motivatie leiden tot bevrijding;
• negatieve daden, die leiden tot een voortzetting van verwarring en pijn;
• neutrale daden.

(2) De tien ondeugdzame handelingen: activiteiten van het lichaam: doodslag, diefstal, onjuist seksueel gedrag; activiteiten van de spraak: liegen, tweedracht zaaien, agressieve taal gebruiken en babbelen over onbenulligheden; op het vlak van de geest: kwaadwilligheid, afgunst en verkeerd inzichten.

De tuin die door de kat wandelt – deel 2

Voor dit tweede van de vier deeltjes van de samengevatte versie van mijn essai "De tuin die door de kat wandelt", heeft KUNCHAB me gevraagd een korte tekst te schrijven om het boek voor te stellen.

Eerst en vooral moet ik preciseren dat ik een gepassioneerd autodidact ben en dat mijn beroepsleven – ik ben vertaalster – niets te maken heeft met de onderwerpen die ik behandel. Het gaat hier dus om een werk dat steunt op ondervindingen en persoonlijke interesses, die me zodanig meeslepen dat ik het nodig acht het met lezers te delen.

Alles is begonnen met een existentiële vraag over het leven, over de wereld, over de manier waarop we de wereld waarnemen, over de natuur van de dingen en ten slotte over de realiteit. En deze lange reflectie, afgestemd op mijn meditatiepraktijk, heeft mij geleid naar een "klaarblijkelijkheid" die ik nodig had en die ik in woorden wilde omzetten. Niet intellectueel, maar gebaseerd op mijn ervaring, leek me deze duidelijkheid zo klaar als het licht van de boeddhistische filosofie, en zo ver verwijderd van mijn eigen cultuur, dat ik wilde weten wat professionele westerse denkers daarvan dachten. Ik heb dus gezocht – en ik zoek nog steeds – naar wat er in hun wetenschappelijke en filosofische geschriften te vinden was. Aldus vond ik overeenkomstige denkpistes en kon ik een brug slaan tussen de twee culturen. Ik zet ondertussen het onderzoekswerk verder om vanuit de beleving onze conditionering te ontsluieren, de "optische illusie" van de dualiteit aan het licht te brengen en te ontwaren waar onderlinge afhankelijkheid en leegte werkelijk voor staan.

Om te besluiten, preciseer ik, dat ik 62 jaar oud ben. Ik heb veel gereisd vooraleer mij te vestigen in de bergen op een afgezonderde plek in het zuidoosten van Frankrijk. Sinds twintig jaar vertaal ik boeken over spiritualiteit, menswetenschappen en jeugdliteratuur en ik beoefen het boeddhisme als een "levenskunst".

HET BESTAAN VAN HET "IK"

Tijdens onze kinderjaren hebben wij kennis gemaakt met de wereld – de externe, materiële wereld – door gesprekken met onze ouders en familieleden. Parallel hiermee hebben wij een ik, een 'zelf' opgebouwd via een monoloog, een innerlijk gesprek waar niemand anders aan deelneemt. Wij ervaren de opeenvolging van onze gedachten – ideeën, emoties, oordelen, herinneringen enz. – als onze persoonlijke essentie, als de basis van onze identiteit. Deze binnenwereld die wij zorgvuldig afschermen, situeren wij binnenin onszelf, in ons ik. Maar wie is die ik? Waar is die interne wereld te vinden, als het dualisme een illusie is, als er geen binnen en geen buiten is? En wat zijn het bewustzijn en de geest, die onduidelijke concepten die dit deel van onze ervaringswereld bepalen?

Het bewustzijn als voorwaarde voor het bestaan

De beste definitie van het bewustzijn is waarschijnlijk ook de meest eenvoudige: het is de sine qua non-voorwaarde voor het geestelijke leven. Zonder bewustzijn zijn er geen gedachten, is er geen continuüm van voorstellingen, of het nu gaat om herinneringen uit het verleden, voorstellingen van het heden of projecties naar de toekomst. Het bewustzijn is dan ook, zoals het woordenboek het stelt, "de directe kennis van onze geestelijke activiteit", zonder welke wij niet kunnen bestaan.

Er is ons op school verteld, dat het bewustzijn een gave is, die is ontstaan in de loop van de evolutie van het dierenrijk, en die voorbehouden is aan de mens. Het spreekt vanzelf dat het leven van een mens verschilt van dat van andere zoogdieren, maar is het niet vooral de taal die aan de basis ligt van dit verschil en van onze greep op de natuur, ten goede of ten kwade? Hoe kunnen we staande houden dat dieren geen bewustzijn hebben, terwijl ze toch hun omgeving waarnemen en erop reageren? Zoals Raymond Ruyer stelt: alle levende wezens zijn bewust en intelligent. Helaas verstaan we onder 'intelligent' meestal niet dat een wezen verstand heeft van zijn eigen zaken. Meestal doelt onze definitie op een wezen dat onze zaken zou kunnen begrijpen en meteen ook op een wezen wiens zaken wij ook zouden kunnen begrijpen.

* Het bewustzijn is een subjectief gevoel

Het bewustzijn is in de eerste plaats een gevoel ergens te zijn, in staat om de wereld om ons heen waar te nemen en te beslissen over onze handelingen. Wie het bewustzijn verliest, weet niet langer waar hij zich bevindt, is niet langer aanwezig, is niet meer in staat waar te nemen of zich voorstellingen te maken en reageert niet meer op de omgeving. Het bewustzijn is het gevoel van het "bestaan" – van onszelf en alle anderen, en de ervaring van elk bewustzijn is uniek in de mate dat het gekoppeld is aan een lichaam dat een bepaalde plaats inneemt en een strikt individueel traject

volgt in de ruimte en de tijd.

Twee "bewustzijns", of twee lichamen kunnen zich niet op hetzelfde punt van de tijdruimte bevinden. Sterker nog, twee personen in identieke omstandigheden zullen niet dezelfde waarnemingen hebben, want hun ervaring wordt gekleurd door hun levensloop – om nog maar te zwijgen van hun fysiologie en temperament. Wij hebben allemaal de indruk dezelfde wereld waar te nemen als onze gelijken, in werkelijkheid echter heeft – of beter, is – ieder van ons een verschillende kijk op de wereld. Bewustzijn kan niet in het meervoud gezet worden. Een bewustzijn kun je met niemand delen.

Aangezien het bewustzijn een strikt individueel verschijnsel is, kunnen we weinig zeggen over de aanwezigheid of afwezigheid ervan in een ander lichaam dan het onze. Sommigen verbinden het bewustzijn met bepaalde fysieke uitingen en leiden hieruit af dat het bewustzijn vergaat op het moment van de dood. Dit is echter een onmogelijk te bewijzen hypothese! Ook het moment van het ontstaan van het bewustzijn is vrijwel onmogelijk met zekerheid vast te leggen: is er reeds bewustzijn in de baarmoeder, verschijnt het bij de geboorte, of veel later, wanneer het kind de eerste persoon begint te gebruiken?

* Het bewustzijn is selectief

Ons bewustzijn is niet zomaar een ruimte waarin automatisch alle zintuiglijke indrukken van onze ervaringen worden opgeslagen. Het gaat integendeel zeer selectief te werk, en is onophoudelijk bezig met het selecteren van de informatie die nodig is voor ons overleven en voor onze lichamelijke en geestelijke ontwikkeling. Om niet overspoeld te worden door talloze nutteloze details, legt ons bewustzijn alles opzij wat niet van belang lijkt of verveling opwekt. Het grootste deel van de tijd functioneren wij op automatische piloot in de zintuiglijke wereld, om onze geest vrij te houden voor denkactiviteiten. We kunnen dit vaststellen aan het stuur van een auto, wanneer we plots het eindpunt naderen, zonder ons "bewust" te zijn geweest van de afgelegde weg of het besturen van de auto.

* Het bewustzijn is een ononderbroken stroom van geestelijke verschijnselen

Alle soorten verschijnselen (percepties, illusies, herinneringen, projecties, dromen enz.) volgen elkaar op in ons bewustzijn. Het lijkt dus minder een orgaan voor de detectie van de buitenwereld, dan wel een systeem voor de productie van beelden dat diverse voorstellingswijzen hanteert. In het geval van een hallucinatie heeft het uit het geheugen geputte beeld alle schijn van de realiteit van een zintuiglijke gewaarwording. Wij hebben de eekhoorn echt gezien, ook al blijkt achteraf dat het om een dood blad gaat. Ook in onze dromen worden we geconfronteerd met situaties die we niet als reëel kunnen aanmerken. En wanneer we ons het verleden herinneren of wanneer we onze verbeelding laten werken, zien wij - min of meer duidelijk - innerlijke beelden die zich onophoudelijk tussen de beelden van de externe realiteit schuiven.

Achter de taal waarin wij denken, is ons hele denken, met inbegrip van onze meest abstracte gedachten, gebaseerd op een keten van mentale voorstellingen. De zintuiglijke wereld en de gedachtewereld zijn onlosmakelijk verbonden: zonder de beelden – visueel, auditief, kinesthetisch, enz. – waaraan zij beantwoorden, verliezen de concepten hun betekenis. Uit diverse opmerkelijke experimenten, onder andere bij apen, valt echter op te maken dat een redenering niet plaats kan vinden onafhankelijk van de taal. En aan het andere uiteinde van de schaal stelde Albert Einstein dat de taal "geen enkele rol leek te spelen in het mechanisme van [zijn] gedachten", die in feite gestoeld waren op combinaties van visuele of spierelementen!

Wat het geheugen betreft, beweren de neurologen dat het niet om een verzameling herinneringen gaat die ergens in de hersenen zijn opgeslagen. In de woorden van Rosenfield: "Er bestaan geen specifieke herinneringen op het niveau van de hersenen; enkel de middelen die nodig zijn voor het reorganiseren van vroegere impressies." Het proces van het oproepen van herinneringen lijkt dus analoog te verlopen aan dat van de perceptie, de verbeelding en de gedachten. Bovendien wordt een herinnering, zoals elke mentale gebeurtenis, altijd beleefd in het heden, en hij wordt dan ook ingelast in onze bewustzijnsstroom op dezelfde wijze als onze percepties en projecties.

De "uiterlijke" en "innerlijke" werelden smelten dus samen in een continue stroom, waarin ieder van ons is ondergedompeld, en niets blijft hetzelfde in deze eeuwige stroom van beelden en gedachten, die we onmogelijk tot stilstand kunnen brengen. De realiteit ontplooit zich onophoudelijk in onze hersenen en die van anderen.

Het ik, het innerlijke en het uiterlijke

We streven er allemaal naar een samenhangend ik te smeden in een bevattelijke wereld, en deze twee aspecten van onze ervaringswereld zijn onafscheidelijk

verbonden. Ons ik weerspiegelt onze "realiteit" en evolueert parallel met onze ervaringen. Maar wat is dat ik nu, dat los van de wereld lijkt te staan? Wat is dat ik dat zitting houdt in ons bewustzijn en de teugels van ons leven in handen houdt?

* Het ik is een unieke observatiepost

Het lijkt wel alsof we de oever verlaten bij onze geboorte en een tijdje in de stroom zwemmen, om ten slotte een eind verder de andere oever te bereiken, stroomafwaarts in de levensstroom. De geboorte van ons lichaam heeft ons ondergedompeld in de ruimte-tijd en ons gesitueerd in een minuscuul puntje op de schaal van het universum, een punt dat zich verplaatst volgens een ononderbroken traject van de geboorte tot de dood. Ons lichaam vormt dus een unieke observatiepost, die niet kan worden ingenomen door een ander bewustzijn, en dat vormt de basis van onze identiteit.

* Het ik is vóór alles een geschiedenis

Het geheugen is het fundament van het ik. Het sorteert en registreert de elementen van de geschiedenis die ons leven vormt, en kan vervolgens op verzoek de film vertonen die zijn betekenis aan ons bestaan geeft. Zoals Luis Bunuel het stelde: "Wie zijn geheugen begint te verliezen, zelfs in losse stukjes, beseft dat dit geheugen ons hele leven vormt. (…) Zonder het geheugen zijn wij niets."

Zo wordt ons ik bijgewerkt via onze ervaringen. Door een link te leggen met een plaats, een voorwerp, een gebeurtenis, vormen wij onze persoonlijkheid. Maar deze geschiedenis die ons definieert, ligt in feite "buiten ons". Zij speelt zich af in het traject dat ons lichaam gevolgd heeft, rond de betrokken voorwerpen, de evenementen en de personen. En toch, ook al gaat het om een uiterlijke geschiedenis, toch maakt zij ons "wezen" uit, want wij hebben geen andere ervaringen van ons "ik", noch in het heden, noch in het verleden.

.

* Het ik is opgebouwd uit "andere" elementen

Om dit ik te omlijnen en te definiëren, zouden we kunnen beginnen met op te noemen wat het ik alvast niet is. Al snel blijkt ook dat ons ik enkel gedefinieerd kan worden aan de hand van externe elementen, zoals onze familie, ons werk, onze bezittingen, onze woning, onze echtgenoot of echtgenote, onze kinderen en meer in het algemeen wat we "ons leven" noemen. Wij zijn echter niet dat gezin dat wij liefhebben of niet, dat werk dat ons bevalt of niet, of al die andere zaken die wij beschouwen als de onze, als "mijn", met inbegrip van die echtgenoot/echtgenote en die kinderen, die zelf ook net zo goed een "ik" zijn met een eigen individualiteit. Ons ik berust dus op een systeem van externe kenmerken, zonder echter een of meer van die elementen te zijn.

Zonder de wereld zijn wij niets: hij is het die ons een bestaan geeft. Want ontdaan van alle "uiterlijke" attributen blijkt ons ik leeg te zijn, maar die leegte is nu precies zijn belangrijkste eigenschap. Lao-tseu drukt dit perfect uit in de Tao-tö king:

Dertig spaken komen samen in de naaf
maar het is door de leegte in het midden
dat de kar vooruitkomt.
Van klei worden vazen gemaakt,
maar het is de leegte van binnen
die ze bruikbaar maakt.
Een huis bestaat uit muren en daken,
maar ook hier zijn het de lege ruimten
die het bewoonbaar maken.
Het Zijn reikt de mogelijkheden aan,
die gebruikt kunnen worden door het niet-zijn.

Het volstaat om het werkwoord "Zijn" te vervangen door "ik" en alles wordt duidelijk: het ik reikt de mogelijkheden aan, maar ze kunnen enkel gebruikt worden door het niet-ik. Als men uit het ik alle tijd-ruimte-segmenten verwijdert die het ik definiëren, blijft er niets over. Het is de wereld, die we allemaal reeds waarnemen, ervaren en beïnvloeden sinds onze geboorte, die ons ik individualiseert en definieert.

* De wereld en het ik zijn onderling afhankelijk

Door deze leegte van het ik te koppelen aan de analyse waaruit het niet-bestaan van een afzonderlijke materiële realiteit blijkt, komen we tot een zeer subtiele opvatting van de realiteit, waar de wereld en het ik onderling afhankelijk zijn. De wereld openbaart zich in het individuele bewustzijn, en elk individuele bewustzijn openbaart zich in de wereld. De een kan niet zonder de andere. Niets bestaat "op zich" – noch het ik, noch de zintuiglijke wereld.

De wereld beschouwen is niet een afzonderlijke wereld zien, maar wel de eigen geestelijke gebeurtenissen aanschouwen, dus zichzelf. Deze stelling kan paradoxaal of zelfs gratuit lijken als men zich beperkt tot het intellectuele vlak, maar hij wijzigt de "smaak" van het leven wanneer men zich inspant om zijn kijk op de dingen waarachtig te veranderen. Begrijpen, inzien dat het "ik" enkel kan bestaan en zichzelf kennen bij monde van de wereld, lost elke dualiteit tussen bewustzijn en buitenwereld op.

We wagen ons trouwens geregeld spontaan aan experimenten waarin we de indruk hebben op te lossen in de contemplatie van een kunstwerk, een landschap of een ander voorwerp dat ons ik absorbeert en oplost, zodat wij een ogenblik rechtstreeks en bewust deel hebben aan het wezen van de wereld. Kunst is een manier om het wezen van de dingen op te roepen door voorbij te gaan aan onze conceptuele categorieën, wat een verklaring zou zijn voor de heel bijzondere vreugde die we putten uit schoonheid.

*** De eenzaamheid van het losstaande ik**

Hoewel de illusie van het losstaande ik, dat het eindresultaat is van de evolutie en de basis vormt van de wetenschappen en technologieën, ons tot ongelooflijke verwezenlijkingen heeft gebracht, heeft deze illusie ook verschrikkelijk perverse effecten. Door ons af te snijden van onze zintuigen, van onze omgeving en zelfs van ons lichaam, bezorgt zij ons een gevoel van eenzaamheid dat waarschijnlijk niet ervaren wordt door dieren of kleine kinderen. David Peat wijst in dat verband op de sprekende analogie met de tijger in het woud: *"De tijger voorvoelt het gevaar en gaat volledig op in het woud. Hij trilt van gevoeligheid. Zij hele lichaam drukt concentratie en totale aandacht uit. Met een absolute perfectie wordt hij één met het woud en reageert hij op elke nuance van zijn omgeving. In zijn hele lichaam is de tijger louter perceptie en kennis, zijn bewustzijn strekt zich uit tot zijn hele omgeving. Wat een contrast met de manier waarop de meeste mensen leven, die hun zintuigen afstompen en afgesneden zijn van hun omgeving en zelfs van hun eigen lichaam! In werkelijkheid voelen we ons enkel in onze kinderjaren een met de wereld – voor de geest een gevangene wordt van het ik – en wordt het leven geleefd met de intensiteit van de tijger. (...) In de plaats van het vloeiende, verbonden centrum met primair en ononderbroken bewustzijn van de natuur is een historische ik gekomen, verstard door houdingen en herinneringen, temidden de stroom van het universum. (...) In de plaats van de jager met zijn volkomen receptieve en levende lichaam is de mens van de twintigste eeuw verschenen – verdeeld door zijn ego, verward, afgesneden van zijn lichaam, en verstokt van de zin van het universum."*

Om dit gevoel van eenheid met de wereld en het leven terug te vinden, moeten we afstand nemen van de illusie van een losstaand ik dat ons isoleert van ons lichaam, dat lichaam dat integraal deel uitmaakt van de zintuiglijke wereld en tegelijk getuigt van het unieke karakter van onze ervaringen en onze belevingen.

Het lichaam

Het lichaam is het hart van het mysterie: het wordt omvat door de wereld, maar omvat die tegelijk ook! De anderen kunnen ons lichaam zien, maar alleen wij kunnen het "van binnenuit" voelen, ook al gaat het grootste deel van zijn werking volledig langs ons heen. En ieder van ons weet dat hij meer is dan zijn lichaam, wat we overigens duidelijk maken wanneer we zeggen 'ik heb een lichaam', en niet 'ik ben een lichaam'.

*** Het lichaam is samengesteld uit dezelfde elementen als de wereld**

Onbewust stellen we allemaal ons ik gelijk met ons lichaam, dat we beschouwen als losstaand van de wereld, hoewel het zich er niet van onderscheidt. Zoals Thomas Nagel benadrukt: *"Er is niets uitzonderlijks aan de samenstelling van ons lichaam: enkel de chemische en fysiologische structuur ervan is opmerkelijk (...) Men kan een mensenlichaam samenstellen uit toereikende hoeveelheden van bijna om het even wat: boeken, bakstenen, goud, pindakaas, een vleugelpiano. Het volstaat de basiselementen in de juiste structuur in te passen." Albert Jacquard ziet het dan weer zo: "Alles wijst me erop dat ik deel uitmaak van dit universum; niets van wat ik ontdek in mij verschilt fundamenteel van wat ik buiten mij ontdek. Hoe dieper ik mijn blik verfijn, hoe duidelijker de overeenkomst: dat siliciumatoom in een van mijn cellen is volmaakt identiek aan dat in een zandkorrel; een paar miljard jaar geleden bestond dit atoom al, opgebouwd uit dezelfde protonen en neutronen, dezelfde quarks; het zal nog miljarden jaren bestaan, en zal weinig invloed hebben ondervonden van zijn vluchtige passage in mijn lichaam."*

Dat lichaam dat ons onderscheidt, maakt dus integraal deel uit van de zintuiglijke wereld en kan er niet van geïsoleerd worden. Het moet voortdurend lucht inademen en plantaardige of dierlijke stoffen opnemen om te kunnen overleven, en het riskeert waanzin of de dood als het verstoken blijft van indrukken (zintuiglijke ontbering is zelfs gebruikt als marteling voor bepaalde politieke gevangenen).

*** Wij oefenen slechts een beperkte macht uit over ons lichaam**

Ons bewustzijn brengt ons op de hoogte van bepaalde interne, lichamelijke en geestelijke processen die zich afspelen in ons lichaam, maar het grootste deel van de onvoorstelbaar complexe werking ervan gebeurt automatisch, zonder enige bewuste interventie van ons. We voelen ons zelfs vaak getiranniseerd door zijn behoeften. Net zoals de wereld wanneer die ons

streven dwarsboomt, zegt ook ons lichaam soms "nee" en doorkruist het onze plannen.

* Ons lichaam is onlosmakelijk verbonden met de wereld, maar bekleedt er een bijzondere functie

Ons lichaam is opgebouwd uit dezelfde elementen als de zintuiglijke wereld, maar wij onderhouden er een voorkeurrelatie mee. Alles wat erin plaatsvindt wordt enkel door ons waargenomen en kan niet door anderen aangevoeld worden. Het is een deel van het geheel en onderscheidt zich ervan door zijn centrale positie en relatieve autonomie: wij kunnen het bewegen en met zijn hulp ook andere voorwerpen bewegen. Maar we kunnen ons er niet van afkeren of het verlaten en we nemen het continu waar, steeds vanuit hetzelfde gezichtspunt. Het is ons zo vertrouwd dat we het moeilijk met dezelfde objectiviteit kunnen bekijken als de lichamen van anderen. Het is een schok wanneer we, heel af en toe, een glimp ervan opvangen in de spiegel en het ons het lichaam van een ander lijkt.

De naar sommige maatstaven vrijwel onbeperkte macht die wij uitoefenen over dit minuscule stukje van het universum verleent ons een weliswaar onvolkomen, maar toch tastbare macht over de realiteit. Wanneer wij zeggen "ik ga dit of dat doen", wijst dit op een "intentie", een "wil" die ernaar streeft de stroom van de verschijnselen te sturen in een bepaalde richting. Het lichaam is dus een instrument dat ons in staat stelt te handelen, en dit vermogen om te handelen, te beslissen en te kiezen, waarmee wij via het lichaam de wereld kunnen beïnvloeden, vormt de basis voor dat gevoel van vrijheid dat ons leven zin geeft.

* Het lichaam is een meet- en evaluatie-instrument

De lichamelijke gevoelens van welzijn en pijn maken deel uit van een natuurlijk meetsysteem dat ons informeert over de staat van ons lichaam. Lichamelijk lijden bijvoorbeeld wijst op een functiestoornis in ons organisme, om het even of de oorzaak ervan binnen of buiten ons ligt. Maar er is ook "psychologisch" lijden: de frustratie van onze verlangens doet ons lijden, terwijl de bevrediging ervan ons genot schenkt. Elk nieuw identificatie-object (een nieuwe liefde, de geboorte van een kind, een veelbelovende ontmoeting, de aankoop van een woning, kennismakingen, enz.) is een genot. Ieder van ons projecteert naar de toekomst toe een uitvergrote versie van zijn ik en lijdt als hij er niet in slaagt het te concretiseren. Dit geestelijke lijden is opgebouwd uit vleselijke emoties en wordt uitgedrukt via ons lichaam.

Daarnaast beperkt ons lichaam zich er niet toe ons op de hoogte te houden van zijn omgeving; het drukt er meteen ook een "advies" over uit en spreekt zelfs een oordeel uit dat positief, negatief of neutraal kan zijn. Onze emoties spelen een essentiële rol in de manier waarop wij onze percepties en onze herinneringen selecteren en organiseren, net zoals in de verstaanbaarheid van de wereld die wij construeren. Wij bevatten de realiteit niet enkel met onze geest, maar met ons hele lichaam.

Wij hebben criteria nodig om een handelwijze te kiezen en een zin aan ons bestaan te geven en onze oordelen zijn gestoeld op lichamelijke indrukken. De kwalitatieve waarde die wij toekennen aan de verschijnselen – dat bevalt me of dat bevalt me niet –, zoals uitgedrukt door ons lichaam aan de hand van onze emoties, gebeurt direct, zonder bewust voornemen onzerzijds. Zo wordt ons lichaam een soort meetinstrument, en de "beluistering" ervan, om de signalen die het uitzendt te begrijpen, is van fundamenteel belang.

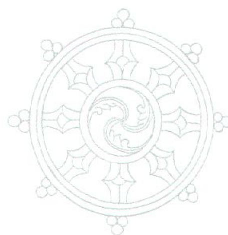
* Het lichaam is een bevoorrechte plek voor de bestudering van de verhouding tussen geest en materie

Aan de hand van ons lichaam, vanuit zijn standpunt, ervaren wij de wereld, en zijn relatieve bewegingsvrijheid creëert de illusie van onze scheiding. Het is tegelijk een antenne die de informatie van zijn omgeving opvangt, en een stuk gereedschap om die omgeving te veranderen. Het bewustzijn, het lichaam en de wereld vormen een ondeelbaar geheel, zelfregelend en in feedback werkend, want de "buitenwereld" stuurt ons onophoudelijk berichten over de goede of slechte gelijkwaardigheid van de verstuurde signalen en/of de uitgevoerde handelingen.

Maar hoe moeten we de interactie tussen bewustzijn en lichaam beschouwen als we de dualiteit materie/geest verwerpen? Ons vermogen om te denken is onmiskenbaar gekoppeld aan onze hersenen, wat de reductionisten ertoe gebracht heeft de geest te beschouwen als een bijproduct van de hersenen. David Peat en Rupert Sheldrake illustreren de naïviteit van deze voorstelling aan de hand van een sprekende analogie: *"Als iemand die niets van elektromagnetische golven kent een televisietoestel zou onderzoeken, zou hij misschien in eerste instantie kunnen denken dat het toestel al die personages bevat die hij op het scherm heeft gezien. Wanneer hij echter de binnenkant onderzoekt en de transistors en de kathodestraalbuis ziet, zou hij een hypothese kunnen opstellen zoals die van de reductionisten – dat de beelden het resultaat zijn van een bepaalde interactie tussen die mechanische*

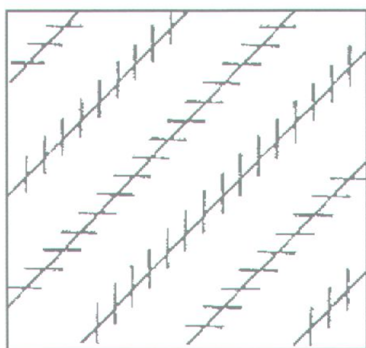
delen. Deze hypothese zou nog versterkt worden als hij vaststelt dat hij het beeld kan vervormen of zelfs wissen wanneer hij bepaalde onderdelen verwijdert. Als op dat moment iemand zou opperen dat het beeld niet geproduceerd wordt door die onderdelen, maar afhangt van onzichtbare golven die erin doordringen, zou de onderzoeker dit idee waarschijnlijk als onzinnig van de hand doen. Hij zou opmerken dat het toestel hetzelfde gewicht heeft, of het nu onder stroom staat of niet. Hij zal toegeven dat hij op dit moment niet in staat is alles te verklaren aan de hand van de interacties tussen de verschillende onderdelen in de kast; maar hij zal overtuigd zijn hier op een dag wel in te zullen slagen."

De hersenen zijn de drager van het bewustzijn, niet zijn oorzaak. Het is onze gefragmenteerde conceptie van de geest in de talloze individuele hersenen die de illusie van het dualisme versterkt. De voorwerpen van de zintuiglijke wereld liggen weliswaar buiten onze hersenen, maar doordat wij de geest en de hersenen hebben geïdentificeerd, denken wij dat zij buiten onze geest bestaan. Maar een voorwerp buiten ons lichaam zien, houdt nog niet in dat wij het buiten onze geest zien. Ons lichaam maakt integraal deel uit van die zintuiglijke wereld die "bestaat" in onze geest en zoals Berkeley het stelde, bestaan de hersenen, "die een waarneembaar voorwerp zijn", enkel in de geest.

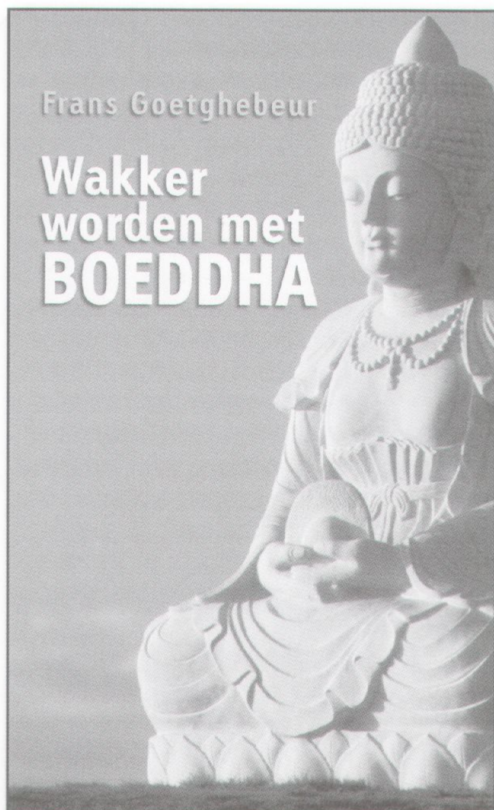

(Wordt vervolgd)

Erratum: In het eerste Kunchabnummer van dit jaar werd op bladzijde 12 per vergissing een verkeerde tekening afgedrukt die de tekst onbegrijpelijk maakt. Hierbij de juiste tekening.

Wakker worden met Boeddha, een boek van Frans Goetghebeur

Sporters, andersglobalisten, tobbers, wetenschappers, enthousiaste mensen op zoek naar verdieping… Enkele tienduizenden landgenoten zoeken vandaag inspiratie in het boeddhisme. Maar wie van ons wordt ook effectief boeddhist en waarom? Wat kan het boeddhisme voor een westerling betekenen? Welke misverstanden bestaan er over het boeddhisme? Welke onzin wordt er verteld over het boeddhisme? Welke rol speelt het boeddhisme in het culturele en spirituele leven in ons land? Kan spiritualiteit de wereld redden?

Wakker worden met Boeddha is geschreven voor een ruim publiek, voor iedereen die er 'wijs' uit wil raken. Een frisse kennismaking met de essentie van het simpele en tegelijk zo diepzinnige boeddhisme. Een warm en doorleefd boek over mensen van hier. Van Boeddha hebben zij geleerd dat de werkelijkheid steeds kan veranderen en dat de positieve krachten van onze geest onuitputtelijk zijn.
In het boek zijn ook de adressen van de boeddhistische centra in België en Nederland opgenomen.

INHOUD

" Een leerzaam boekje, zeker voor de vele rationele intellectuelen die de eenvoudige boodschap van de Boeddha niet altijd evengoed begrijpen."

Joël De Ceulaer, Knack Magazine, juli 2006

WAKKER WORDEN MET BOEDDHA
werd uitgegeven door het Davidsfonds in België en de Uitgeverij Ten Have in Nederland.
Het boek is beschikbaar in elke boekhandel en in elk van onze centra.

Derde universiteit van het boeddhisme

Wat is het leven?

De visies van het boeddhisme en van de biologie op het leven en de evolutie

Zaterdag 7 en zondag 8 oktober 2006
Brussel – Heizelpaleis – Auditorium 500

Nalanda, het boeddhistisch instituut van Brussel, organiseert voor het derde opeenvolgende jaar twee dagen van lezingen en debatten. In de geest van het beroemde gelijknamige klooster (tot op heden de oudste bekende universiteit) worden denkers van verschillende horizonten, boeddhisten, wetenschappers, filosofen, politici, enzovoort, uitgenodigd om van gedachten te wisselen over een gemeenschappelijk thema. Dit jaar gaat het debat over de definitie, of beter definities, van het leven.

"Wat is het leven?" De vraag is zo oud als de mens zelf. Aristoteles was een van de eersten die een antwoord voorstelde in de vorm van de anima, maar de problematiek kwam pas echt in de belangstelling dankzij een natuurkundige van de vorige eeuw, Erwin Schrödinger.

Het originele van dit colloquium is dat het samenspel van moderne inzichten wordt aangevuld met een nieuwe stem: die van het boeddhisme. De filosofie en de praktijk van het boeddhisme hebben met hun 2500 jaar ervaring een nog altijd revolutionaire visie op het leven en de dood. Een unieke visie, die de geest als een scheppend element beschouwt en niet als gewoon een eigenschap die voortkomt uit de materie. Een filosofische visie, gebaseerd op begrippen zoals de leegte, die ook een definitie van het fenomeen van het leven aanreikt.

Het programma

Zaterdag 7 oktober 2006

Het leven, tussen geest en materie

09.15 uur	'Inleiding' door Luc Quéré
09.30 uur	'Het leven? Een heel programma…' door Jean Vandenhaute
10.30 uur	'Geboorte en dood: het leven volgens het boeddhisme' door Traleg Kyabgon Rinpochee
14.00 uur	'Boeddhistische en fenomenologische benadering van de emoties' door Fabrice Midal
15.00 uur	'Boeddhisme en cognitieve neurowetenschap' door Jean-Philippe Lachaux
16.00 uur	'Monte Grande', een film van Franz Reichle over het leven van Francisco Varela

Zondag 8 oktober 2006

Dualiteit en eenheid

's Ochtends zullen de werkzaamheden opgeschort worden zodat iedereen zich naar het stemlokaal kan begeven.

13.15 uur	'Inleiding'
13.30 uur	'De interdependentie aan de basis van het leven' door Lama Karta
14.30 uur	'Wat is het leven? volgens Erwin Schrödinger' door Michel Bitbol
15.30 uur	'Mens en Natuur, verzoend door de wetenschap?' door Johan Michaux
16.30 uur	Rondetafel over 'Wat is het leven?'.

Het publiek krijgt de gelegenheid om vragen te stellen aan de aanwezige sprekers en aan een aantal andere experts die voor de gelegenheid zijn uitgenodigd. Luc Quéré leidt het debat.

Guy Caucheteur fungeert tijdens deze tweedaagse als voorzitter.

Praktische informatie

Maaltijden en drank
Niet verkrijgbaar. U kunt altijd terecht in Bruparck, op enkele minuten wandelen van het auditorium.

Parkeergelegenheid
In de onmiddellijke omgeving van Bruparck en het Auditorium 500 is voldoende parkeergelegenheid. Zie plannetje.

Deelname

Voor de twee dagen: 45 €

Uiterste datum voor betaling met bankoverschrijving: 28 september 2006

Na deze datum alleen betaling aan de ingang.

U kunt uw betalingsbewijs meebrengen.

Vertaling

Er is vertaling naar het Nederlands voorzien door middel van hoofdtelefoons. Voor de verhuur van de hoofdtelefoons vragen we een bijdrage van 3 € per dag. De huur van de hoofdtelefoons betaal je ter plaatse.

Hoe inschrijven?

- Met het online formulier op de website www.tibetaans-instituut.org
- Via e-mail: institut-nalanda@skynet.be
  (gelieve uw gegevens mee te delen op basis van de onderstaande antwoordstrook)
- Met de post: door middel van onderstaande antwoordstrook

Betaling

In België

Met overschrijving op rekening 001-3998047-74 van het Nalanda Instituut, Olmstraat 50, 1030 Brussel

Uit het buitenland

Met overschrijving op de Fortisrekening:
IBAN: BE 16 0013 9980 4774 – SWIFT BIC: GEBA BE BB

Begunstigde: Nalanda Instituut, Olmstraat 50, 1030 Brussel met vermelding: "Universiteit van het boeddhisme 3, Brussel"

Inschrijfstrook te bezorgen aan het Nalanda Instituut, Olmstraat 50, 1030 Brussel
Tel.: +32 (0)2 675 38 05 – Fax: +32 (0)2 675 38 90 – e-mail: institut-nalanda@skynet.be

Naam: ....

Adres: ....

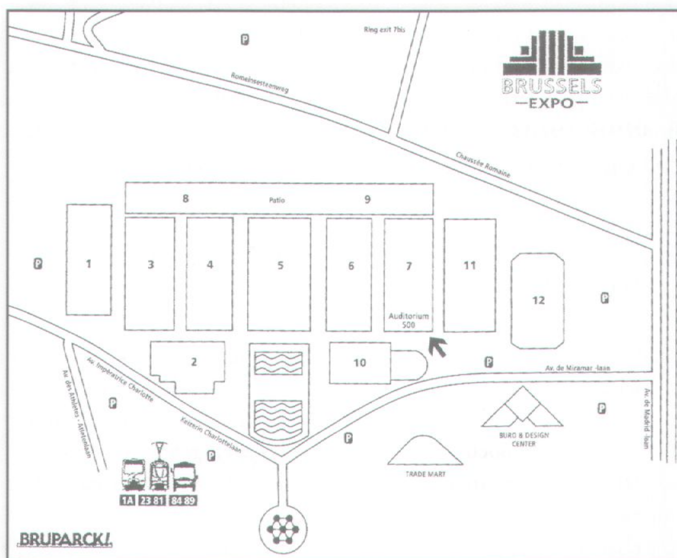
Postcode en gemeente: ....

E-mailadres: ....

Telefoon: ....

Aantal personen: .... x 45 € = ...€

Hoofdtelefoon voor vertaling gewenst? Ja – Neen (schrap wat niet van toepassing is)
Aantal: ....

Een nieuwe website: dialoog tussen boeddhisme en wetenschap

Onlangs hebben we een nieuwe website van het Tibetaans Instituut gecreëerd, gericht op de dialoog tussen boeddhisme en westerse wetenschap (http://www.buddhism-science.org/). Het doel ervan is een plaats te hebben voor diepgaande communicatie met een inbreng van wetenschappers, boeddhistische leraren en andere personen die in het onderwerp geïnteresseerd zijn. De site zal zowel informatie bieden over boeddhisme aan Belgische wetenschappers als informatie over wetenschap aan boeddhisten in België, dit met het doel een vruchtbare dialoog op gang te brengen.

De eerste teksten op onze website omvatten een lezing gegeven door de Dalai Lama tijdens de jaarlijkse ontmoeting van de Society of Neuroscience op 25 november 2005 in Washington D.C., USA (1), en twee artikels. Deze artikels geven enerzijds een boeddhistisch en anderzijds een psychologisch perspectief op emoties en welzijn, en de huidige wetenschappelijke visie op het functioneren van hersenen en geest. Andere artikelen zullen in de komende maanden worden toegevoegd, evenals commentaren op de vorige artikels. De meeste bijdragen zullen aanvankelijk in het Engels gepubliceerd worden, en vervolgens zo spoedig mogelijk vertaald worden in het Nederlands en het Frans. We danken onze collega's erkentelijk die helpen bij het selecteren van het materiaal en de vertalingen.

Welke relatie kan er zijn tussen boeddhisme, een oude filosofische en spirituele traditie, en de hedendaagse wetenschap?

De Dalai Lama zegt het volgende: "Zowel boeddhisme als wetenschap neigen ertoe om de evolutie en het ontstaan van de kosmos en het leven uit te leggen in termen van complexe interacties tussen de natuurwetten van oorzaak en gevolg. Beide tradities benadrukken de rol van het empirisme. In de boeddhistische onderzoekstraditie is het dat wat wij ervaren dat het eerste komt, gevolgd door dat wat wij ervan denken, en dan als laatste, onze getuigenis hierover."

In het wetenschappelijk onderzoek worden vier hoofdstappen gevolgd:

1. observeer;
2. stel een verifieerbare en coherente theorie op om de waarnemingen te verklaren;
3. leid voorspellingen af uit de hypothese;
4. zoek naar empirische bevestiging van die voorspellingen.

In het geval dat de voorspellingen niet bevestigd worden door empirische waarneming, keert de onderzoeker terug naar nummer 2 en bouwt hij/zij een nieuwe hypothese op, waarbij hij/zij rekening houdt met de nieuwe resultaten. In dit proces worden de hypothesen altijd aangepast overeenkomstig de feiten, en niet omgekeerd.

Dit is in overeenstemming met een andere tekst van de Dalai Lama die gepubliceerd werd in zijn recente boek *'The Universe in a Single Atom: The Convergence of Science and Spirituality' (2), "Mijn vertrouwen om op de wetenschap in te gaan put ik uit mijn fundamentele overtuiging dat zowel in de wetenschap als in het boeddhisme, begrip van de aard van realiteit wordt verkregen door middel van bewust onderzoek: als op overtuigende wijze door wetenschappelijke analyse wordt gedemonstreerd dat bepaalde beweringen van het boeddhisme onjuist zijn, dan moeten we deze wetenschappelijke bevindingen accepteren en die beweringen loslaten. De grote verdienste van de wetenschap is dat het zeer veel kan bijdragen aan het verlichten van lichamelijk lijden, maar het is alleen door de cultivatie van de kwaliteiten van het menselijk hart en de transformatie van onze persoonlijke instelling dat we kunnen beginnen om ons mentaal lijden aan te spreken en te overwinnen. Vanuit de optiek van menselijk welzijn, zijn wetenschap en spiritualiteit daarom aan elkaar gerelateerd. We hebben beide nodig, omdat het verlichten van het lijden plaats moet vinden zowel op lichamelijk en mentaal niveau."*

Verschilpunten

Er zijn natuurlijk veel punten waarop boeddhisme en hedendaagse wetenschap van elkaar verschillen. Zo zullen bijvoorbeeld westerse wetenschapslui en boeddhistische filosofen verschillende antwoorden geven op vragen zoals de rol van de subjectiviteit en van mededogen in de wetenschap, de betrouwbaarheid in het gebruik van de "eerstepersoonsbenadering" bij het onderzoeken van het bewustzijn en het herleiden

van ons bewustzijn tot fysische processen. Deze punten zullen grondig geanalyseerd worden op de website.

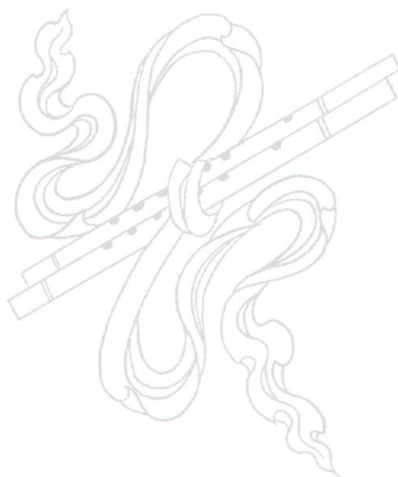
Hoewel, zoals Esther Sternberg in een commentaar (3) op het boek van de Dalai Lama schrijft:
" Gezond debat vereist geen overeenkomst. Het vraagt enkel een voortgezette dialoog, een open geest, respect en een bedachtzaam beschouwen van de standpunten van anderen. Dit is zeer zeker in overeenstemming met met de boeddhistische filosofie. Wanneer we in staat zijn de uitdagingen van de Dalai Lama te aanvaarden, zullen wetenschap en maatschappij er allebei wel bij varen."

Laten wij de uitdaging aangaan en de dialoog starten.

(1) Z.H. de Dalai Lama, Science at the Crossroads (http://www.mindandlife.org/dalai.lama.sfndc.html)

(2) Z.H. de Dalai Lama, The Universe in a Single Atom: The Convergence of Science and Spirituality, Morgan Road, New York, 2005, vertaald in het Nederlands "Het universum in een enkel atoom – Waar wetenschap en spiritualiteit elkaar raken", uitgeverij Servire, 2005

(3) Esther Sternberg, A Compassionate Universe? Science 311: 611-612, 2006

PROGRAMMA'S

INSTITUUT YEUNTEN LING - HUY

SEPTEMBER 2006

■ ***Donderdag 7 september Vollemaansritueel, 20 uur***

Tijdens dit offerritueel reciteren we de poedja van Milarepa. Milarepa was de beroemdste Tibetaanse yogi, stichter van de Kagyuschool, waartoe onze lama's behoren. Hij is beroemd om zijn mystieke gezangen.
Iedereen is welkom. U kunt bijdragen tot het feest door voedsel (taart, koekjes, fruit, snoepjes, …) en/of drank (frisdrank, wijn) mee te brengen en die vooraf op de schalen te plaatsen die daarvoor ter beschikking staan. Bloemen en wierook worden ook gewaardeerd. Na de meditatie van Milarepa genieten we samen van de meegebrachte versnaperingen.

■ ***Zondag 10 september Feest van het boeddhisme***

Tien jaar geleden werd dit feest voor het eerst georganiseerd. Sindsdien kent het een stijgend succes: het wordt bijgewoond door honderden nieuwsgierigen en bezoekers. Deze ontmoetings- en informatiedag heeft plaats onder de auspiciën van de Boeddhistische Unie van België (B.U.B.).
Ook deze keer wordt het een bijzonder feest met in de voormiddag rituelen uit de verschillende boeddhistische tradities en een kennismaking met meditatie uit diezelfde tradities. In de namiddag is er een boeddhistisch cultureel programma. Dit jaar voorzien we weer nieuwe optredens. Als de maag begint te knorren kan je genieten van allerlei oosterse lekkernijen.
Mis deze gezellige en interessante dag niet!
Het instituut is dan eveneens toegankelijk voor iedereen die zich wil informeren of een eerste contact zoekt.
U kunt er best een leuke familiedag van maken!

Iedereen is welkom!
Een vrijwillige bijdrage om de kosten te dekken is welkom. We stellen € 2 per persoon voor.

■ ***Zaterdag 16 en zondag 17 september Kungfu en Tai Chi***

In de lente van dit jaar werd de Europese Academie voor Innerlijke Krijgskunsten (EURACIK) opgericht. De bedoeling is een brug te slaan tussen het boeddhisme en de krijgskunsten en oefeningen te ontwikkelen die deze synthese goed illustreren.
José Magnée en Nello Mauro van La Mante Belge leiden deze lessen.
De spirituele begeleiding gebeurt door Lama Zeupa.

Iedereen die zin heeft om een van deze disciplines te leren kennen of wie al een bepaalde praktijkervaring ontwikkeld heeft, is welkom. De bekwaamheid en het enthousiasme van beide leermeesters hoeft geen betoog. U kunt ook gewoon komen om een paar oefeningen te leren.

José Magnée is Europees verantwoordelijke van de "tang lang-kungfu" gebaseerd op het onschadelijk maken van een tegenstander zonder geweld. Tang lang-kungfu betekent letterlijk "bidsprinkhaan-kungfu". De verschillende soorten kungfu zijn vaak naar dierennamen genoemd. De bekendste zijn de kraanvogel, de slang, de draak, de beer en de aap, maar ook luizen en vlooien zijn bijvoorbeeld een inspiratiebron. Tang lang-kungfu is heel expliciet qua bewegingen.

José geeft cursussen in Italië, Duitsland, Frankrijk, Ivoorkust en Senegal. Zijn groep 'La Mante Belge' heeft op haar palmares voorstellingen staan in China, Maleisië en Hong Kong.

Nello Mauro is nationaal trainer van Italië en specialist in de chen-stijl. In Tai Chi zijn voornamelijk zes belangrijke stijlen, genoemd naar de Chinese families die de verschillende stijlen ontwikkeld hebben. Zo bestaan er naast de chen-stijl de yang-, de wu-, de li-, de sun- en de zhao bao-stijl. De jongste jaren komen steeds nieuwe stijlen met elk hun eigen typische kenmerken naar voren.

De chen-stijl is gekenmerkt door trage bewegingen, afgewisseld met soms explosieve bewegingen. Deze stijl past binnen de martiale kunsten.
Nello Mauro ontving verschillende onderscheidingen in Azië. Hij maakt telkens speciaal de reis van Sicilië naar hier om de stage te begeleiden.

Er zijn twee sessies Kungfu en/of Tai Chi voorzien per dag, van 10.30 uur tot 12.00 uur en van 14.00 uur tot 16.00 uur.

Bijdrage: € 59 (alles inbegrepen)

■ ***Zaterdag 23 en zondag 24 september Shinee 1, Lama Karta***

Lees eerst deze inleiding.
Onze lama's wensen - vooral in Huy - de programma's rond meditatie wat meer te structuren. Er zal een onderscheid gemaakt worden tussen echte kennismaking met de meditatie en een voortgang en begeleiding in de praktijk. Dat is goed nieuws voor iedereen die op een systematische wijze zijn praktijk wil gaan opbouwen. Wat wij Shinee 1 noemen is bedoeld voor de mensen die voor de eerste keer contact hebben of willen te weten komen hoe je kunt mediteren. Natuurlijk blijven alle mensen die reeds vroeger een shineeweekend hebben gevolgd ook hier welkom. We zullen tenslotte nog altijd meditatiesessies hebben samen met de Lama en dat kan nooit te dikwijls gebeuren.
Wat we Shinee 2 noemen (zie 11 en 12 november) is een programma dat zich richt tot mensen die al minstens één keer een shineeweekend hebben gevolgd. Maar ook daar blijft iedereen welkom. Het ligt wel in de bedoeling van onze Lama's om volgend jaar een basistekst van een van de vorige Chamar Rinpochees te gebruiken om stap voor stap de hele weg door te maken tot aan de Verlichting. Er bestaat immers een Tibetaanse tekst van diens hand die zij hiervoor willen gebruiken. Voor al wie wil leren mediteren of de praktijk van de meditatie wil onderhouden, kan dit van belang zijn.

Dit meditatieweekend richt zich tot de beoefenaars die wensen te mediteren onder leiding van een lama. Er worden twee meditatiesessies per dag voorzien. Er is ook gelegenheid tot het stellen van vragen. De beoefening is bedoeld om de persoonlijke ervaring te verdiepen en vooruit te komen op de weg van de meditatie. Tot oefenen overgaan in plaats van te praten kan geen kwaad. Het instituut Yeunten Ling is verheugd op die manier iedereen aan te zetten tot het ontwikkelen van een intensieve meditatiepraktijk. Tenslotte vertegenwoordigt dit nu juist de koninklijke weg naar de bevrijding waarover de Boeddha het heeft. Samen met Lama Karta mediteren biedt kostbare momenten die tot een spirituele beleving inspireren.

Bijdrage: € 59 (alles inbegrepen)

OKTOBER 2006

■ ***Zaterdag 7 oktober Vollemaansritueel***

Zie 7 september

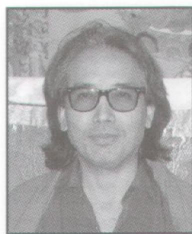
■ ***Maandag 9 en dinsdag 10 oktober, Meditatie en emoties (onderricht)***

■ ***Woensdag 11 tot Vrijdag 13 oktober, Meditatie-oefeningen***

■ ***Zaterdag 14 en zondag 15 oktober , Meditatie en emoties (onderricht)***

Hét evenement van het najaar!

Meditatie en emoties, Traleg Kyabgon Rinpochee

Veel mensen begrijpen meditatie verkeerd. Ze stellen zich voor dat het een methode is die helpt om moeilijke emoties te vermijden. Ze geloven dat je op een of andere manier een rust kunt ontdekken, die volledig losstaat van de drukte in onze verwarde geest en het jachtige leven.
In de boeddhistische meditatietraditie proberen we echter vooral de natuur van de emoties, zowel positieve als destructieve, te begrijpen. We leren ontdekken hoe we op een intelligente en mededogende wijze met onze emoties kunnen omgaan. Rinpochee zal in detail de praktijk van de boeddhistische meditatie beschrijven. Hij zal tevens leren hoe we ons deze praktijk kunnen eigen maken en hoe we tevens onze relaties in het dagdagelijkse leven kunnen transformeren.

Er zijn voordrachten om 14 uur en om 20 uur.
Traleg Kyabgon Rinpochee zal ook deelnemen aan de Derde Universiteit van het Boeddhisme in Brussel. Zie apart artikel elders in dit nummer.

Let op! Voor de retraitanten die tussen 10 en 14 oktober in Yeunten Ling willen blijven zal Rinpochee oefeningen voorstellen.

Bijdrage: € 63 per tweedaagse; u kan zich ook inschrijven voor één enkele van de tweedaagsen. Bijdrage voor de tussenperiode: € 29 per dag (drie maaltijden en overnachting). Voor wie de hele periode blijft (van 9 tot en met 15 oktober) is de totale bijdrage € 227.

■ ***Zaterdag 21 en zondag 22 oktober***
Tibetaanse yoga, Lama Zeupa

Dit weekend richt zich tot allen die Tibetaanse yoga wensen te beoefenen. Er worden twee yogasessies per dag gehouden.
Voor hen die reeds een yogaweekend hebben gevolgd, is dit een uitstekende gelegenheid om verder te oefenen, maar ook beginners zijn welkom.
Het boekje “Tibetaanse yoga”, een uitgave van Kunchab Publicaties, wordt als cursusboek gebruikt. Het is verkrijgbaar in de verschillende centra.
Er gaan grote kracht en zegeningen uit van de oefeningen die Kaloe Rinpochee heeft gekozen. Het is dan ook evident dat een weekend als dit een bijzondere gebeurtenis kan worden en ons in elk geval in de gelegenheid stelt op een indringende manier met de oefeningen en meditaties om te gaan. Voorzie u van gemakkelijke kledij.
Men dient vooraf te reserveren.
De betaling van € 59 geldt als voorschot.
Het aantal deelnemers is beperkt.
Lama zal het onderricht in het Engels geven.

Bijdrage: € 59 (alles inbegrepen, uitgezonderd het boek)

■ ***Zaterdag 28 oktober om 10u***
Verkooptentoonstelling van kunstwerken en kunstobjecten ten gunste van de tempel in Huy

Tot nu toe hebben de verschillende sponsoractiviteiten voor de bouw van de tempel heel veel positieve reacties teweeggebracht, waar we ontzettend blij mee zijn. De hier aangekondigde verkooptentoonstelling kan gehouden worden dankzij een groep enthousiaste kunstenaars. Fabrice Midal zei ooit: ‘Er zal pas sprake zijn van een westers boeddhisme wanneer er een kunstvorm tot leven komt.’ Misschien is dat wat sterk uitgedrukt, maar we mogen wel stellen dat we omringd zijn door behulpzame mensen die zich willen inzetten om het omvangrijke tempelproject tot een goed einde te brengen. Bij deze gelegenheid worden onder andere schilderijen, gravures, beelden, aquarellen, gouaches en ikebana-decoraties tentoongesteld en te koop aangeboden, die alle beschikbaar zijn gesteld door professionele en semi-professionele kunstenaars. Als bezoeker van de tentoonstelling kunt u dus in het bezit komen van een authentiek kunstwerk en tegelijkertijd een waardevolle bijdrage leveren aan de voortgang van de bouwwerkzaamheden.

Deze kunstmanifestatie zal plaatsvinden in de zuilengalerij te Huy die op de eerste verdieping van de nieuwe tempel Thubten Shedrub Ling ligt. Alle kunstvoorwerpen zijn daar te bezichtigen van 28 oktober tot 25 november.
Bij deze willen we u graag uitnodigen voor de vernissage oftewel de officiële opening van de tentoonstelling, op zaterdag 28 oktober om half elf ’s ochtends. Het programma ziet er als volgt uit:

10.30 uur Als directeur van het Instituut zal Lama Karta de kunstenaars en genodigden welkom heten.
10.40 uur Opening van de tentoonstelling. Spreker nog te bepalen.
11.30 uur Bezoek aan de galerij en bezichtiging van de tentoonstelling.
12.00 uur Een glaasje voor de gezelligheid.

‘Ooit zullen er kunstenaars zijn’, schrijft Fabrice Midal in zijn nieuwste boek, ‘die boeddhistische gedenktekens zullen oprichten; zoals Matisse en Le Corbusier hun eigen kapel ontwierpen […], zo zal het boeddhisme te midden van onze cultuur en ons tijdperk zijn mythen, rituelen en symbolen modelleren.’ Op dat punt zijn we nog niet aangekomen, maar toch zijn er nu al kunstenaars die een verbinding met de boeddhistische wereld willen leggen door hun werk beschikbaar te stellen aan deze expositie. Met hun hartverwarmende gebaar leveren ze een belangrijke bijdrage aan de bouw van de nieuwe tempel. Wie weet wat voor prachtige kunstuitingen daar op termijn nog uit voortkomen en misschien te bewonderen zullen zijn in deze zelfde galerij!

U zal de aangeboden kunstwerken ook op onze website kunnen bekijken.
Gedurende de hele periode van de tentoonstelling zullen de belangstellenden een kaart kunnen invullen waarop ze een bod doen op de kunstwerken naar hun keuze. Dit bod houdt zoveel mogelijk rekening met de suggestie van de kunstenaar. Op zondag 25 november zullen de kunstwerken dan aan de meest biedende ter verkoop aangeboden worden.

Moge dit prachtige initiatief van onze bevriende kunstenaars resulteren in een substantiële hulp die tot een volgende fase van dit grandioze bouwproject kan leiden, een project dat voor altijd verbonden zal zijn met de Dalai Lama zelve.

■ *Zaterdag 28 oktober Amitabha-initiatie en onderricht over Dewatchen, Lama Karta*

■ *Zondag 29 oktober tot woensdag 1 november Amitabha-retraite met het reciteren van de mantra, samen met de drie lama's*

Op zaterdag 28 oktober geeft Lama Karta de Amitabha-initiatie om 15 uur.

Om ons op de dood voor te bereiden is het nuttig een band te ontwikkelen met Boeddha Amitabha, de Boeddha van het eindeloze licht. Dit kan onder meer door het reciteren van zijn mantra. Tijdens deze vijf dagen kunnen we tevens alle personen die gestorven zijn herdenken. Iedereen is welkom om deel te nemen aan deze intensieve oefensessies, die afgesloten worden met een feestelijke tsok-poedja, een offeringsritueel op woensdagnamiddag om 15 uur.
Deze praktijk staat ook in het teken van de herdenking van het overlijden van Lama Ogyen, de eerste Lama die onze centra heeft geleid. Men kan tegelijkertijd wensen uitspreken opdat alle projecten die het centrum heeft voorspoedig zullen verlopen

Om 20 uur geeft Lama Karta een onderricht over Dewatchen.

Lama zal een onderricht geven over wat genoemd wordt "het paradijs van de gelukzaligheid". Hoe kom je daar? Waar is dit paradijs gelegen? Wie ontmoet je daar? Wat zijn de voordelen van dit paradijs? Bestaat het echt of is het eerder een verhaal om iets duidelijk te maken? Waaruit bestaat de praktijk van Dewatchen? Is het nuttig deze tekst te reciteren?
Het onderricht wordt gegeven op basis van al deze vragen. Op die manier komen we te weten wat we tijdens ons leven reeds kunnen doen om de overgang van het sterven zo vlot mogelijk te laten verlopen. De retraite die volgt biedt de mogelijkheid alles meteen aan de praktijk te toetsen.

Iedereen is welkom. U kan zich ook voor één of enkele dagen inschrijven.

Bijdrage: € 173 alles inbegrepen of € 10 per dag (enkel de cursus)

NOVEMBER 2006

■ *Zaterdag 4 en zondag 5 november Kungfu en Tai Chi*

Zie 16 en 17 september

Bijdrage: € 59

■ *Zondag 5 november Vollemaansritueel*

■ *Zaterdag 11 en zondag 12 november De geest tot rust brengen en leren concentreren (shinee 2), Lama Tashi Nyima*

Lees ook de inleiding bij 23 en 24 september over Shinee 1 en 2.

Meditatie is een oefening die het hele wezen aangaat, lichaam en geest. Het doel is de beoefenaar te transformeren en de gelegenheid te bieden te ontdekken wat men wel en wat men niet is en zich zo te bevrijden van allerlei illusies en vormen van ongenoegen in het dagelijks leven. Uit de brede waaier van technieken worden twee eenvoudige vormen van meditatie voorgesteld, omwille van hun culturele neutraliteit en de gemakkelijke aanpak.

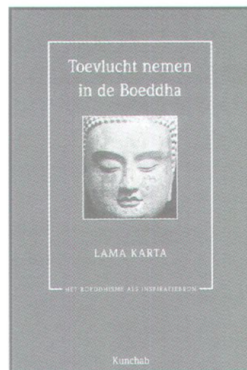
De oefeningen zijn uiterst geschikt voor westerse tijdgenoten die op zoek zijn naar innerlijke rust, welke ook hun overtuiging of religie moge zijn:
concentratie op de ademhaling leidt tot sereniteit en tot een ontspannen geest; de praktijk van het gewaar zijn, een bewuste aanwezigheid bij het lichaam en bij de geest kan leiden tot indringend inzicht, luciditeit in het bewustzijn en bevrijdt de geest van negatieve tendensen.
Lama zal uitleg geven over het hoe en waarom van oefeningen in concentratie, in het tot rust brengen van de geest en het ontwikkelen van helder inzicht.

10.30 uur: Onderricht
15.00 uur: Meditatieoefeningen

Bijdrage: € 59 (alles inbegrepen)

■ ***Zaterdag 25 november Toevlucht nemen, Lama Zeupa***

Toevlucht betekent 'bescherming' zoeken, een formele toetreding tot het boeddhisme.
Je neemt toevlucht in de 'Drie Juwelen': de Boeddha (de uiteindelijke staat), de dharma (de weg om die staat te bereiken), en de sangha (de gemeenschap).
In deze wereld vindt men echte bescherming tegen het lijden in de 'Drie Juwelen'.
Wat zijn hun kwaliteiten? Waarom toevlucht nemen? Is het echt nodig om boeddhist te worden? Welke zijn de voordelen? Hoe komt men ertoe? Welke engagementen neemt men op zich?
Een goede gelegenheid om informatie in te winnen over al deze vragen.
U kunt zich al voorbereiden door het boekje van Lama Karta 'Toevlucht nemen in de Boeddha' ter hand te nemen. Het boekje is te verkrijgen in al onze centra.

Onderricht om 10.30 uur en 14.30 uur

Bijdrage: € 21
(cursus en middagmaal)

DECEMBER 2006

■ ***Zaterdag 2 en zondag 3 december Kungfu en Tai Chi***

Zie 16 en 17 september

Bijdrage: € 59

■ ***Maandag 4 december Vollemaansritueel***

■ ***Zaterdag 16 en zondag 17 december Lodjong, training van de geest, Lama Zeupa***

Het boeddhisme leert op een eenvoudige wijze hoe je alle omstandigheden van het leven kunt gebruiken als een middel om inzicht en een hogere vorm van vrijheid te verwerven. De beoefening van lodjong brengt de mediterende ertoe de 'geest van verlichting' te ontwikkelen: het altruïsme gesteund op liefde en mededogen voor alle levende wezens. Wanneer we dit leren, kunnen we een openheid van geest creëren die ons ertoe brengt alle omstandigheden van het dagelijks leven als meditatiebasis voor de innerlijke transformatie te gebruiken. Een mooie gelegenheid voor wie wil ontdekken hoe het boeddhisme in het gezin en op het werk kan worden geïntegreerd. Deze training is een eeuwenoude en sterke oefening en bevat vele vaardige raadgevingen, ook voor mensen uit onze cultuur!

Enkele voorbeelden uit de raadgevingen uit de tekst van de Lodjongpraktijk
- beschouw de fenomenen als dromen
- beoefen afwisselend nemen en geven
  de afwisseling wordt toegepast op de ademhaling
- heb altijd een gelukkige geest
- niet denken aan de fouten van anderen
- geen rancune hebben
- schuif de fouten van jezelf niet af op een ander
- wees niet jaloers
- verwacht geen dank

Bijdrage: € 59 (cursus, verblijf en maaltijden inbegrepen)

■ ***Nyoeng Nee van maandagavond 18 tot zaterdagochtend 30 december***

Onderricht en uitleg op maandag 18 december om 20 uur
Nyoeng Nee is een praktijk van vasten, stilte en meditatie. Op het einde van elk jaar bieden wij de gelegenheid om deze zuiveringsoefening te doen. De beoefenaars van de vorige jaren hebben steeds bevestigd dat ook één enkele sessie van twee dagen weldadige gevolgen heeft en een diepe en intensieve retraite-ervaring biedt.
Deze vastenpraktijk is verbonden met het aspect van Tchenrezig, de liefde en het mededogen van de boeddha's. We houden ons aan de geloften van ethisch gedrag die de eerste dag worden afgelegd: de geloften van sodjong. We eten niet meer na het middagmaal en vermijden overbodig gepraat. De tweede dag leggen we dezelfde geloften af en verbinden ons er bovendien toe niet te eten, te drinken of te spreken tot 's anderendaags bij zonsopgang.
De deelnemers worden verzocht de avond voor het begin van de beoefening toe te komen omdat we vroeg in de ochtend beginnen. Het is eveneens belangrijk dat iedereen blijft tot de ochtend van de derde dag.

Dinsdag 19 en woensdag 20 december: Nyoeng Nee 1
Donderdag 21 en vrijdag 22 december: Nyoeng Nee 2
Dinsdag 26 en woensdag 27 december: Nyoeng Nee 3
Donderdag 28 en vrijdag 29 december: Nyoeng Nee 4

Bijdrage: € 59 per Nyoeng Nee, € 110 voor twee en € 220 voor vier Nyoeng Nees.

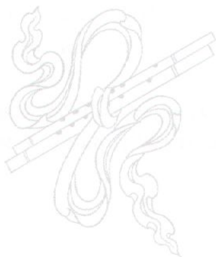
■ ***Zondagavond 24 en maandag 25 december Kerstfeest***

Voor boeddhisten is Jezus een verlichte persoon, die de Boeddhanatuur volledig verwezenlijkt heeft. Daarom is het kerstfeest ook in de ogen van boeddhisten een zinvol gebeuren dat zeker herdacht en gevierd kan en moet worden.
Gezellige en feestelijke kerstdag!
Het programma ziet er als volgt uit:
Zondag 24 december
18.00 uur Mahakala-ritueel
19.00 uur feestmaaltijd

Maandag 25 december
10.00 uur Lama Zeupa zal iedereen toespreken in de tempel
12.00 uur feestmaaltijd.

Iedereen die graag net deze periode in het instituut wil doorbrengen of die zich alleen voelt, is welkom.
Er wordt een bijdrage van € 30 gevraagd voor de twee feestmaaltijden, overnachting, ontbijt en voordracht. Gelieve ieder ook één cadeautje mee te brengen voor een waarde van ongeveer vijf euro. Deze pakjes worden zaterdagavond onder de deelnemers verdeeld.
We zijn ervan overtuigd dat deze intieme en gezellige samenkomst eenieder de gelegenheid biedt om elkaar nog beter te leren kennen.

Bijdrage: € 30 (alles inbegrepen)

Deelname in de kosten voor activiteiten in Yeunten Ling

Onderricht: € 10 per dag, tenzij anders vermeld
Verblijf: € 28 per dag (logement & drie maaltijden)
De bijdrage voor de verwarmingskosten is vanaf maart geïntegreerd in de algemene prijsstelling. Teneinde de stijgende werkingskosten te kunnen dragen wordt vanaf maart de prijs voor het verblijf aangepast.
Voor sommige cursussen is een globale prijs bepaald. Die vindt u bij de beschrijving van de cursus zelf.
Gelieve een kussensloop en lakens/slaapzak mee te brengen of te huren (€ 6).

Inschrijving cursus

Reservering is noodzakelijk. Om de organisatie van een cursus (aankoop voedsel, verdeling kamers en dergelijke) beter voor te bereiden, wordt voortaan een voorschot gevraagd.
Uw inschrijving is pas geldig na betaling van het voorschot:
• € 20 per persoon voor een weekend,
• € 30 per persoon voor een langere cursus.
(Opgelet: voor sommige cursussen geldt een aparte regeling!)

Betaling

In België: op rekening nr. 240-0291015-19
Betaling uit het buitenland voor cursussen in Yeunten Ling twee mogelijkheden:

1° door overschrijving op het International Bank Account Number bij Fortis
Bank IBAN: BE39 2400 2910 1519
BIC: GEBABEBB

2° door overschrijving op onze IBAN rekening bij de Bank van de Post,
IBAN: BE83 0001 2868 1715 - BIC: BPOTBEB1
op naam van: Institut Yeunten Ling asbl, 4 promenade St-Jean l'Agneau, B-4500 Huy

Opmerking: als u 'gedeelde kosten' (betaalcode SHA) kiest, worden er GEEN kosten aangerekend!
Gelieve bij de overmaking duidelijk de reden van betaling te vermelden! Abonnement, type van lidmaatschap of gift, eventuele wijziging van adres. Met dank voor uw medewerking.

Annuleringsregeling

Bij annulering tot uiterlijk 10 dagen voor de cursus, wordt de helft van dit bedrag terugbetaald.
Nadien is het gestorte voorschot niet meer terugvorderbaar.

TIBETAANS INSTITUUT - SCHOTEN

Aandacht: de leesgroep wordt voorlopig opgeschort.
We herbeginnen in januari. Meer nieuws hieromtrent in ons volgend nummer.

PROGRAMMA

SEPTEMBER 2006

■ ***Donderdag 7 september Vollemaansritueel, 20 uur***

We reciteren bij dit offerritueel de poedja van Milarepa, de bekendste Tibetaanse yogi. Hij stichtte de Kagyuschool waartoe ook onze lama's behoren en is beroemd om zijn mystieke gezangen.
De aanwezigen brengen voedsel (fruit, koekjes, snoep, …) en/of drank (frisdrank, wijn) mee en leggen dat vooraf in de daarvoor bestemde schalen. Ook bloemen en wierook zijn welkom. De poedja wordt afgesloten met een tsok, waarbij de aanwezigen samen genieten van de meegebrachte versnaperingen.
Dit ritueel wordt door een van onze lama's geleid. Iedereen is welkom op dit geestelijke en feestelijke gebeuren.

■ ***Maandag 11 september Tara-poedja, 20 uur***

Sedert vorig jaar biedt het Tibetaans Instituut dit programma aan. Een keer per maand komt er een lama ons begeleiden. Afwisselend zullen we verschillende poedja's en meditatieve oefeningen doen. Vanaf nu zullen we ook telkens noteren welke poedja deze keer aan de beurt is. Vandaag wordt dat de Tara-poedja. Tara is de vrouwelijke bodhisattva van mededogen. Haar naam betekent eigenlijk 'bevrijdster'. Ze bevrijdt degenen die haar toegewijd zijn van lijden, angsten en gevaar.
Wie regelmatig naar deze poedja's komt zal verscheidene rituelen stilaan onder de knie krijgen. Een financiële bijdrage staat vrij, maar wordt zeer gewaardeerd.
Iedereen is van harte welkom.

■ ***Dinsdag 12 september Stille meditatie, 20 uur***

Elke maand is er één avond stille meditatie. Als er een lama aanwezig is, zal hij de meditatie begeleiden.

■ ***Donderdag 14 september Onderricht "Het edele achtvoudige pad", 20 uur***

In de vierde Edele Waarheid beschrijft de Boeddha de weg om het lijden te beëindigen. Dit wordt meer gespecificeerd in het "edele achtvoudige pad". Dit pad houdt een aantal gedragingen in die we consequent kunnen toepassen en zo het lijden overwinnen. Het gaat hier om de juiste visie, de juiste intentie, de juiste spraak, het juiste handelen, het juiste levensonderhoud, de juiste inspanning, de juiste oplettendheid en de juiste concentratie.

■ ***Zaterdag 16 september Dagprogramma “Leren mediteren”, Lama Tashi Nyima, 10.30 uur***

Een uitstekende gelegenheid voor al wie wil leren mediteren.
In de ochtend legt Lama uit waarom je zou mediteren en hoe je dat kan doen.
In de namiddag doen we samen enkele praktische oefeningen om zo zelf te ervaren wat mediteren inhoudt en hoe je zelf verder kan werken daaraan.
Onze geest wordt voortdurend verstrooid, afgeleid en afgemat door allerhande storende emoties. Zoals je het lichaam kunt genezen met medicijnen, zo biedt het boeddhisme een hele waaier aan meditatiemethoden om de geest te genezen, te doorgronden en te temmen.
Er wordt veel onzin verteld over meditatie. Meditatie zou dienen om de geest leeg te maken, om je op een hoger plan te brengen of in je vorige levens te kijken. De essentie is evenwel doodsimpel. Als we naar binnen kijken – wat op zich al een aanzet tot meditatie is – stoten we onvermijdelijk op onze eigen gewoonteneigingen. Altijd maar denken in termen van ‘ik’ bijvoorbeeld. Ik dit, ik dat. Zo tiktakt ons leven verder. De prietpraat van dat ik-persoontje houdt ons een leven lang bezig, zoals de beeldbuis de mensen vastprikt in hun makkelijke stoel. Met behulp van meditatie kun je het spel van egocentrische gewoontes leren doorzien en ontkrachten. Meditatie brengt die onrust tot rust.
De parasieten van het egocentrisme zijn storende emoties. Afkeer in al zijn vormen (kwaadheid, woede, haat...), bezitsdrang en verdwazing. Zo lang die drie soorten storende, volgens de boeddhisten ‘giftige’ emoties aanwezig zijn, zal de geest geen rust kennen, geen genoegdoening en geen welbehagen.
Heel wat therapeuten gebruiken in hun praktijk oefeningen uit het boeddhisme. De beste manier om van storende emoties af te komen, voor ze giftig worden, is meditatie.

Iedereen is van harte welkom.

Bijdrage: 25 € (onderricht en maaltijd inbegrepen)

■ ***Donderdag 21 september Onderricht “Uitleg over de poedja van de Boeddha van de geneeskunde”, 20 uur***

De meditatie van de Boeddha van de geneeskunde ‘Sangyee Menla’ en het reciteren van zijn mantra brengen een dynamiek op gang voor de genezing van zichzelf en van anderen. Deze beoefening kan ziekten voorkomen of zieken rustiger maken. Lama legt uit waarom de Boeddha als een geneesheer kan worden beschouwd en zijn woorden als medicijnen. We leren hoe de meditatie verloopt en wat de betekenis ervan is.

■ ***Donderdag 28 september Meditatie van Tchenrezig, 20 uur***

OKTOBER 2006

■ ***Zondag 1 oktober Geleid bezoek Kennismaking met het instituut, 15 uur***

Voor vele mensen is het geleid bezoek een eerste contact met het boeddhisme. Voor de meesten is dit een zeer positieve en interessante ervaring, een ontmoeting met een totaal andere en ongekende religie en cultuur.
Het bezoek bestaat uit vier luikjes. Eerst wordt in een korte historische schets uitgelegd hoe het boeddhisme in het Westen terechtkwam, en speciaal hoe het Tibetaans boeddhisme zich ontwikkelde in België. Daarna worden de stoepa en de tempel beschreven en de symbolische betekenis ervan uitgelegd. Uiteraard bezoeken we de tempel ook binnenin. We eindigen met een toelichting over de werking van het Tibetaans Instituut. Het geleid bezoek begint om 15 uur. Wij verzoeken de geïnteresseerden een kwartier vóór de rondleiding aanwezig te zijn.

Bijdrage: € 3 (koffie/thee en koekjes inbegrepen)

■ ***Maandag 2 oktober Mahakala-poedja, 20 uur***

Zoals aangekondigd bij 11 september, vieren we maandelijks een of ander ritueel in de mate van het mogelijke samen met een van onze lama's. Deze keer is het de beurt aan het Mahakalaritueel. Mahakala is het toornig aspect van Tchenrezig, de bodhisattva uit wie de liefde en het mededogen van alle boeddha's emaneert. Hij vertegenwoordigt eveneens de energie die alle obstakels doet verdwijnen die zich tijdens onze spirituele vooruitgang voordoen en helpt de angsten te overwinnen.

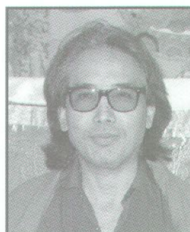
■ ***Dinsdag 3 oktober Stille meditatie, 20 uur***

■ ***Donderdag 5 oktober***
Onderricht " Vrijgevigheid", 20 uur

Vanaf vandaag geeft Lama een reeks van zes voordrachten over de zes paramita's. Dit kunnen we ook de 'prefecties' of 'volmaakte activiteiten' noemen. Vandaag beginnen we met de eerste paramita, vrijgevigheid, in het Tibetaans 'djinpa', of 'dana' in het Sanskriet. De essentie van vrijgevigheid is geven zonder gehechtheid of verwachting, zonder de gedachte te koesteren van iets terugkrijgen. In de mahayana-traditie kent vrijgevigheid drie aspecten: vrijgevigheid in materieel opzicht, vrijgevigheid door bescherming te bieden en te helpen waar men kan en vrijgevigheid door spiritueel onderricht en advies te geven. Lees hiervoor ook "De essentie van het boeddhisme" van Traleg Kyabgon Rinpochee blz. 71-73.

■ ***Donderdag 12 oktober Een bijzondere ontmoeting!***
"Het Westen en zijn boeddhisme",
Traleg Kyabgon Rinpochee, 20 uur

Een lezing over wijsheid en mededogen in het dagelijks leven

Het boeddhisme is in het Westen toegekomen.
Wat zijn de gevolgen daarvan ? Voor het Westen ? Voor het boeddhisme ?

Een belangrijk aspect in de onderrichtingen van de Boeddha is het samengaan van wijsheid en mededogen. Over dit onderwerp heeft de Boeddha veel gesproken en het vormt wellicht de kern van zijn raadgevingen.
Wijsheid en gezond verstand gaan in het boeddhisme hand in hand. Zelfs wie de allesomvattende wijsheid heeft gerealiseerd, kan in het dagelijks leven niet functioneren zonder te onderscheiden hoe en wanneer we onze interactie met anderen best vorm kunnen geven. Hoe kunnen we de liefde en het mededogen, opgewekt in onze meditatie, op een gepaste wijze in het dagelijks leven toepassen?
Je kunt de allesomvattende wijsheid namelijk niet bereiken zonder je in te zetten voor een ander; diep inzicht wordt pas een feit wanneer die toegepast wordt in dienstbaarheid en altruïsme.
Rinpochee zal uitleggen hoe we op een intelligente, niet-naïeve manier deze beide kwaliteiten in ons dagelijks leven kunnen integreren .

Traleg Rinpochee is een bekende en geliefde gast van onze instituten. Hij behoort op dit ogenblik tot de meest vooraanstaande lesgevers en is vooral gekend om zijn warme humor, scherpe inzichten en brede kennis van de Oosterse zowel als de Westerse tradities.
Rinpochee spreekt in het Engels, maar zijn voordracht zal in het Nederlands worden vertaald.

Bijdrage: voor deze speciale gelegenheid vragen wij een bijdrage van € 6 voor leden en € 7,50 voor niet-leden.

■ ***Donderdag 19 oktober Onderricht "Ethisch gedrag", 20 uur***

In het Tibetaans 'tsultrim' of in het Sanskriet 'shila'. Het gaat hier over het naleven van bepaalde disciplinaire voorschriften. Zonder voorschriften zijn we als 'mensen zonder voeten': we hebben dan geen houvast, we vinden geen vaste grond onder de voeten. Ethisch gedrag heeft eveneens drie aspecten. Het eerste heeft te maken met dingen die je niet moet doen, zoals doden en liegen. Het tweede is het verzamelen van verdiensten. Het derde is handelen ten bate van alle levende wezens en niet alleen ten bate van onszelf. (De essentie van het boeddhisme blz. 73-74)

■ ***Donderdag 26 oktober Meditatie van Tchenrezig, 20 uur***

NOVEMBER 2006

■ ***Maandag 6 november Sangyee Menla-poedja, 20 uur***

De beoefening van de Boeddha van de geneeskunde, Sangyee Menla, en het reciteren van zijn mantra brengen een dynamiek op gang voor de genezing van zichzelf en van anderen. Deze praktijk kan ziekten voorkomen.
Iedereen is welkom.

■ ***Dinsdag 7 november Stille meditatie, 20 uur***

Zie ook 11 september

■ ***Donderdag 9 november Onderricht "Geduld - Verdraagzaamheid", 20 uur***

'Zeupa' in het Tibetaans, 'shanti' in het Sanskriet. Geduld of verdraagzaamheid wordt gezien als middel tegen boosheid, frustratie, wrok, vijandigheid en dergelijke.
Weer drie aspecten: omgang met mensen die kwaadaardig zijn, hanteren van moeilijke situaties en onderzoeken van de totale werkelijkheid. (De essentie van het boeddhisme blz. 75-76)

■ ***Donderdag 16 november Meditatie van Tchenrezig, 20 uur***

■ ***Zondag 19 november Dagprogramma "De Boeddha, de dharma en de sangha, een eerste kennismaking met het boeddhisme", Lama Zeupa, 10.30 uur***

Vandaag maken we kennis met de zogenaamde "drie juwelen": de Boeddha, de Dharma en de Sangha, drie woorden uit het Sanskriet die vandaag verduidelijkt worden.
De Boeddha: Wie was precies die historische figuur van 2500 jaar geleden die wij de Boeddha, de Ontwaakte of Verlichte, noemen? In welke wereld leefde hij? Hoe kwam hij tot de Verlichting?
De Dharma: Wat houden de belangrijkste woorden en raadgevingen van de Boeddha in? Wat is hun betekenis voor de westerse wereld van nu? Kunnen we daar nu nog iets mee aanvangen? En wat dan wel?
De Sangha: Hoe komen mensen ertoe de woorden en raadgevingen van de Boeddha in de praktijk toe te passen in hun leven? Wat zet mensen daartoe aan en wat kunnen ze verwachten?
Dit alles zal Lama Zeupa in zijn heldere, analytische stijl aan ons duidelijk maken.
Iedereen die deze belangrijke - niet-stoffelijke - juwelen beter wil leren kennen is van harte welkom!

Bijdrage: 25 € (onderricht en maaltijd inbegrepen)

■ ***Donderdag 23 november Onderricht "Doorzettingsvermogen", 20 uur***

Tibetaans: tseundru, Sanskriet: virya. Traleg Rinpochee verkiest in zijn boek "De essentie van het boeddhisme" de term 'kracht' (zie blz. 77). Doorzettingsvermogen of volharding doen volgens hem denken aan inspanning en vreselijk hard werken. Maar als we over kracht beschikken, hoeven we niet zo hard te werken. We zullen nergens voor terugdeinzen en niet uitgeput geraken; onze energie geraakt nooit op.
Hij onderscheidt drie soorten kracht: de kracht als pantser, de kracht van ijverig werken en het opruimen van onvrede. Meer uitleg vind je op blz. 78 en 79 van het boek.

■ ***Zondag 26 november Namiddagprogramma***
Wat blijft er van Boeddha's woorden over?
Rob Janssen, 14.00 uur

Rob Janssen (1931) is een van de bekendste namen van het boeddhisme in Nederland. Je zou hem de nestor van het Nederlandse boeddhisme kunnen noemen. Hij is emeritus hoogleraar in de klinische psychologie en de persoonlijkheidsleer. Daarnaast is hij psychotherapeut. Tijdens zijn jeugd was hij al vlug geïnteresseerd in de oosterse filosofieën, eerst in het hindoeïsme, later in het boeddhisme, ook al via de ideeën van Carl Gustav Jung. Het zal evenwel tot de jaren '70 van de vorige eeuw duren eer professor Janssen persoonlijk met boeddhisten in aanraking komt. Van hen leert hij mediteren. Boeddhisme betekent voor Rob Janssen voornamelijk zingeving aan het bestaan. Sinds zijn pensioen houdt hij zich bezig met het vertalen van oude boeddhistische teksten in het Nederlands.
Het thema waarover professor Janssen deze namiddag zal spreken is:

"Wat blijft er van Boeddha's woorden over?"

Als we willen weten wat de Boeddha geleerd heeft, kunnen we bijvoorbeeld ook de canonieke teksten raadplegen waarin zijn woorden opgetekend zijn. Helaas is hier geen sprake van een letterlijke weergave. Als we ons richten op de schriftelijke overdracht moeten we het doen met een geredigeerde en gesystematiseerde tekst waardoorheen de boodschap van de Boeddha ons tegemoet schijnt.
Ieder van de achttien scholen die ontstonden na de dood van de Boeddha had zijn eigen canon. Deze zijn bijna alle verloren gegaan behalve die van de Theravadins, die bekend staat als de Pali-Canon. Van de andere canons kennen we slechts fragmenten.

Gelukkig is er ook de mondelinge overdracht van leraar op leerling die ononderbroken is blijven doorlopen. Verder is men ook rond het begin van onze jaartelling nieuwe teksten gaan schrijven, die de basis vormden voor de scholen van het Mahayana dat zich vooral verspreid heeft in China, Tibet en Japan.

De teksten van de Pali-Canon zijn door Jan de Breet en de spreker voor een gedeelte vertaald in het Nederlands.
Tijdens deze voordracht zal de spreker het belang van deze teksten voor de praktische beoefening van het boeddhisme illustreren en ook antwoorden op alle vragen die u mocht hebben over de geschiedenis van de teksten waarin de woorden van de Boeddha werden opgenomen.

Een boeiende voordracht door een uitzonderlijk kenner.
Iedereen is welkom.

Na de voordracht volgt een receptie waarop alle aanwezigen uitgenodigd worden.

Bijdrage: € 10 voor niet-leden, € 7,50 voor leden
(receptie inbegrepen)

■ ***Donderdag 30 november Meditatie van Tchenrezig, 20 uur***

DECEMBER 2006

■ ***Maandag 4 december Vollemaansritueel, 20 uur***

Zie 7 september

■ ***Dinsdag 5 december Stille meditatie, 20 uur***

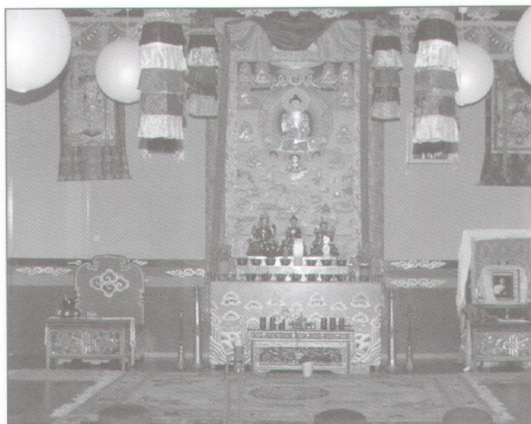
■ ***Donderdag 7 december***
Onderricht "Concentratie", 20 uur

'Samten' in het Tibetaans of 'dhyana' in het Sanskriet. De schakel tussen mededogen en wijsheid wordt gevormd door de paramita van concentratie of meditatie. Zonder concentratie is het heel moeilijk om de eerste vier paramita's te beoefenen op een manier die niet ik-gericht is. Wie al langer met boeddhisme bezig is, weet dat er twee soorten meditatie zijn: shamatha of kalmtemeditatie (in het Tibetaans 'shinee', wat 'in vrede vertoeven' betekent) en vipassana of inzichtmeditatie (Tibetaans 'lhagtong' = 'voortreffelijk zien'). Lees hierover meer in "De essentie van het boeddhisme', hoofdstuk 8.

■ ***Donderdag 14 december***
Onderricht "Wijsheid", 20 uur

Tibetaans 'sherab', Sanskriet 'prajna'. Deze zesde paramita richt zich op de vipassana of inzichtmeditatie. Volgens het mahayana-boeddhisme is dit de belangrijkste van alle paramita's, want als er geen wijsheid is, blijven de andere paramita's op het alledaagse niveau steken, zonder een spirituele betekenis over te brengen. Met behulp van de wijsheid kan de beoefening van de overige paramita's echt betekenis krijgen en het niveau van tijdelijkheid overstijgen. Wie nog meer wil weten als voorbereiding op deze avond, kan in "De essentie van het boeddhisme" hoofdstuk 9 doorlezen.

NAROPA INSTITUUT - CADZAND

Het Naropa Instituut is verbonden met het Instituut Yeunten Ling in Huy, België.
Het heeft als doel de boeddhistische leer, zoals die in de Tibetaanse Kaguytraditie is overgedragen kenbaar te maken aan alle geïnteresseerden door cursussen, meditatiesessies en praktijkoefeningen. Deze cursussen, meditatiesessies en praktijkoefeningen worden geleid door de drie lama's die verbonden zijn aan het Tibetaans Instituut, of door gelegenheidssprekers.
De officiële opening vond plaats op zondag 10 april 2005. Ter gelegenheid hiervan was een talrijk publiek opgekomen, zelfs lama's vanuit Noorwegen en Duitsland, verscheidene burgerlijke overheden en leden van verschillende boeddhistische verenigingen uit België en Nederland.
Er was hard gewerkt door vele vrijwillige handen om het terrein van 35 000 m² met daarop tien gebouwen klaar te maken. Na de feestelijke opening begon de dagelijkse werking stilaan gezicht te krijgen. Onder de vaardige handen van monnik Tenba Rubgay is de tempel tot een Tibetaans juweel uitgegroeid.
Stilaan begint het Naropa Instituut bekendheid te krijgen, niet alleen in Nederland, maar ook in België. Het aantal bezoekers groeit. Regelmatig ontvangen we culturele groeperingen die een geleid bezoek wensen. Vaak komen leden van andere boeddhistische tradities, zoals zen, hier een aantal dagen mediteren in de rust van de polders, ver van alle wereldse lawaai. Niet voor niets noemde Lama Karta dit centrum bij de inhuldiging een 'Oase van Vrede en Rust'.

Het centrum is op goede weg....

Programma

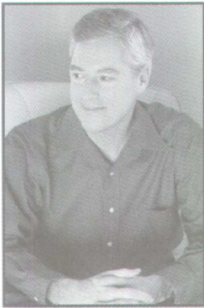
SEPTEMBER 2006

■ ***Zaterdag 16 – zondag 17 september***
Werkweekend in het Naropa Instituut

Wie zin heeft om het instituut te helpen tijdens deze twee dagen, kan zich hiervoor inschrijven. Er is een grote keuze aan werkzaamheden: onderhoud tuin, schilderwerk, reparaties ramen, sanitair, schoonmaken en zo meer.
Iedereen kan blijven overnachten en ook de maaltijden worden aangeboden door het instituut.
Gelieve bij voorkeur op vrijdagavond al toe te komen, wel voor 20 uur.

■ ***Vrijdag 22 tot zondag 24 september***
Voordracht en meditatie, Alan B. Wallace

Het Boeddhahuis Rotterdam en het Naropa Instituut te Cadzand nemen samen het initiatief tot

De zin en betekenis van meditatie: Een interactieve verdiepingsretraite onder leiding van Alan Wallace.

Tijdens dit weekend zullen de deelnemers samen met Alan Wallace* stilstaan bij twee aspecten van boeddhistische meditatie:

- de plaats die meditatie inneemt als een contemplatieve methode die de eigen geest beoogt te zuiveren,
- en het effect daarvan op de sociale omgeving van degene die mediteert.

Daarbij zullen vragen aan de orde komen als:
- Waarom of waartoe mediteren mensen eigenlijk?
- Komen de verwachtingen ook uit?
- Hoe kan meditatie op een vanzelfsprekende manier worden ingebed in de leefomgeving van degene die mediteert?
- Wat is daar voor nodig?

Wij richten ons met deze verdiepingsretraite met name op geïnteresseerde (praktijk)deskundigen op het terrein van psychologie, filosofie, neurowetenschappen en bedrijfskunde, en op beginnende en gevorderde beoefenaars van boeddhistische meditatie.

Programma:

Vrijdagavond 22 september

19.00 - 20.30 uur Introductie door Alan Wallace

Zaterdag 23 september

Themadag Meditatie – Werkt 't? Voor jezelf?

09.00 - 11.00 uur
Onderricht en instructies door Alan Wallace
13.00 - 14.00 uur Idem
15.00 - 17.00 uur Dialoog in werkgroepen
19.00 - 20.30 uur
Plenaire presentatie en
bespreking van de bevindingen

Zondag 24 september

Themadag Meditatie – Werkt 't? Voor je omgeving?

09.00 - 11.00 uur
Onderricht en instructies door Alan Wallace
13.00 - 15.00 uur Dialoog in werkgroepen
16.00 - 17.00 uur
Plenaire presentatie en
bespreking van de bevindingen

Het programma zal op gezette tijden worden afgewisseld met korte, door Alan Wallace geleide meditaties.

Het is ons doel zo veel mogelijk tweerichtingsverkeer tussen Alan Wallace en de deelnemers teweeg te brengen. Voor deze retraite wordt dan ook een beroep gedaan op de zelfwerkzaamheid van alle deelnemers. Voorkennis is niet vereist, maar ter voorbereiding op de retraite ontvangen de deelnemers een beknopte leesmap en literatuurlijst in pdf-formaat. Tijdens de retraite wordt van hen een open en actieve houding verwacht. De voertaal tijdens de zittingen met Alan Wallace is het Engels. Er is geen vertaling voorzien.

Bijdrage: € 125
Daarin is naast verblijf en logies in het Naropa Instituut te Cadzand en de leeslijst, een exemplaar van de boeken "Liefdevolle aandacht" door Alan Wallace en "Alles verandert" door Frans Goetghebeur inbegrepen.

** Dr. B. Alan Wallace (1950) bestudeert, beoefent en onderwijst het Tibetaans boeddhisme – aanvankelijk als monnik – sinds de jaren '70. Als vertaler van Zijne Heiligheid de veertiende Dalai Lama, meditatieleraar*

n als natuurkundige en wetenschapsfilosoof is hij ntensief betrokken bij de tweejaarlijkse 'Mind and Life'-dialogen tussen de Dalai Lama en westerse vetenschappers. Als hoofd van het Santa Barbara Institute for Consciousness Studies in de V.S. zoekt Wallace steeds naar nieuwe wegen om de kennis van ons bewustzijn te verrijken door het integreren van boeddhistische meditatie met wetenschappelijke nzichten. Hij is auteur van onder meer: Choosing Reality: A Buddhist View of Physics and the Mind (Snow Lion, 1996); The Taboo of Subjectivity: Toward a New Science of Consciousness (Oxford University Press, 2000); Genuine Happiness: Meditation as he Path to Fulfillment (John Wiley & Sons, 2005); The Attention Revolution: Unlocking the Power of he Focused Mind (Wisdom, 2006) en Contemplative Science: Where Buddhism and Neuroscience Converge (Columbia University Press, 2007). Momenteel leidt Wallace het Shamatha Project, waarin gezaghebbende psychologen, neurowetenschappers en contemplatieven samenwerken in een langdurig onderzoek naar het effect van meditatie op de menselijke waarneming, cognitie en emotie.

OKTOBER 2006

■ ***Zaterdag 21 en zondag 22 oktober***
Naropa en de tantra-weg van het boeddhisme, Lama Tashi Nyima

Zaterdag
10.30 uur Het levensverhaal van Naropa
15.00 uur Woorden van Naropa
Zondag
10.30 en 15.00 uur De tantra-weg van het boeddhisme

Naropa was een leerling van Tilopa en zelf leraar van Marpa. Hij was de zoon van een koning uit Bengalen en al vroeg een veelbelovend geleerde. Hij werd monnik en later abt van Nalanda, een van de grootste boeddhistische universiteiten in India. Na acht jaar liet hij het academisch leven achter zich en werd een bedelende yogi, op zoek naar zijn ware leraar. Na veel moeilijkheden ontmoette hij Tilopa, van wie hij de hogere tantra's en mahamoedra leerde.

Dit weekend biedt een uitstekende gelegenheid om Naropa beter te leren kennen. Ons instituut draagt tenslotte ook zijn naam. Hij is vooral bekend omwille van de 'zes yoga's van Naropa'. Lama zal enkele van zijn bijzondere uitspraken becommentariëren en op zondag vooral uiteenzetten wat nu de specifieke kenmerken zijn van het Tibetaans boeddhisme, ook wel tantra-weg genoemd.

Bijdrage: 59 € (alles inbegrepen)

DECEMBER 2006

■ ***Zaterdag 9 en zondag 10 december***
Volledige bevrijding door meditatie, Lama Karta

Een mahamoedra-weekend op basis van teksten en oefeningen

Onze geest wordt voortdurend verstrooid, afgeleid en afgemat door allerhande storende emoties. Zoals je het lichaam kunt genezen met medicijnen, zo biedt het boeddhisme een hele waaier aan meditatiemethoden om de geest te genezen, te doorgronden en te temmen, waaronder vaardige methodes om de geest tot rust te brengen en in een staat van mentale stabiliteit te houden. Dit meditatieweekend richt zich tot al wie onder leiding van een Lama ook verder wil gaan. Lama Karta zal namelijk aan de hand van diepzinnige teksten over Mahamoedra uiteenzetten waaruit de volgende stappen in de meditatiepraktijk bestaan. Vanuit innerlijke rust wordt het mogelijk onze eigen geest en de werkelijkheid grondig te onderzoeken. De inzichten die uit deze meditatieve oefeningen komen kunnen ons bevrijden van alles wat ons remt, frustreert en doet lijden. Mits uitleg en praktische oefeningen zal Lama ons begeleiden en helpen ons een idee te vormen over wat in het boeddhisme met bevrijding bedoeld wordt.
Er worden twee meditatiesessies per dag voorzien. Er is ook gelegenheid tot het stellen van vragen.

Bijdrage: 59 € (alles inbegrepen)

Lidmaatschap: Hoe wordt u lid van het Naropa Instituut?

Het lidmaatschap is gewenst om deel te nemen aan de activiteiten. Het omvat tevens een abonnement op het Kunchab Magazine. Voor leden zijn alle bijdragen fiscaal aftrekbaar.

Leden van het Naropa Instituut zijn tevens lid van de gehele mandala, met name de drie Instituten in België. Voor nieuwe leden: zie pagina achteraan voor inschrijving en bijdrage.

Schenking en inkomstenbelasting

Het Naropa Instituut beoogt niet het maken van winst. Voor een sluitende exploitatie is het Instituut afhankelijk van contributies van haar leden, giften en donaties, en wat verkregen wordt door erfstellingen en legaten.
Eenmalige giften en de jaarlijkse bijdrage aan het kerkgenootschap zijn fiscaal gedeeltelijk aftrekbaar.
Periodieke giften, minimaal 5 jaar, die berusten op een notariële akte, zijn volledig aftrekbaar. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met ons secretariaat.

Voor uw hulp zijn wij u zeer erkentelijk!

Dagindeling van een weekendcursus

Onthaal vanaf 9.00 uur tot 10.30 uur.

Zaterdag: onderricht en/of beoefening om 10.30 en 15.00 uur

Zondag: onderricht en/of beoefening om 10.30 en 14.30 uur

Meditaties om 7.00 (zondag) en 19.00 uur (zaterdag)

Maaltijden om 8.00, 12.00 en 18.00 uur

Bijdrage

In de prijsopgave zit de bijdrage voor de cursus en voor verblijf in volpension vanaf zaterdagmorgen tot zondagnamiddag.
Gelieve een lakenpakket zelf mee te brengen!
Dagbijdrage: € 21, onderricht & middagmaal inclusief.

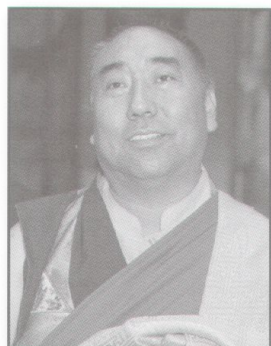
Inschrijving

U kunt gebruik maken van een inschrijfformulier op de website of u per telefoon, fax of e-mail aanmelden. De bijdrage wordt volledig vooraf betaald op het rekeningnummer 97.25.37.961, bij voorkeur ten laatste een week voor de aanvang van de cursus.
Bij annulering tot ten laatste10 dagen voor de cursus wordt de helft van de bijdrage terugbetaald. Na die datum is terugbetaling niet meer mogelijk.

BRUG DER WIJSHEID - KORTRIJK

Programma

■ ***Dinsdag 26 september Hoe en waarom leren werken met onze geest, een lezing met Lama Karta over meditatie***

Aangezien de eigen geesteshouding de fundamentele bron van vrede en geluk is, is het oefenen van de geest en inzicht verwerven in de werking van de geest uiterst belangrijk.

Via meditatie kunnen we onze geest tot rust brengen, leren we ons concentreren en oefenen we ons in aandacht. Dat helpt om de anders onzichtbare emotionele patronen die ten grondslag liggen aan ons lijden, te zien en te aanvaarden.

Meditatie is niet een manier om dingen te ontwijken; het is een kalme ontmoeting met de werkelijkheid. Een pad dat ons geleidelijk aan steeds meer bevrijdt uit de greep van wat in het boeddhisme 'storende emoties' wordt genoemd. Deze heftige emoties brengen ons in beroering en zorgen voor allerlei, verwarringen, illusies en conflicten. Onderzoek door middel van meditatie zorgt ervoor om hierin klaarheid te brengen. Zo maakt verdwazing plaats voor helderheid.

Plaats : Concertstudio Kortrijk (Conservatoriumplein, 2) om 20.00 uur

De concertstudio biedt 250 comfortabele zitplaatsen en ligt vlakbij het station
Iedereen is welkom – reserveren is niet nodig.

Bijdrage: 7 €

Na de lezing is er gelegenheid om vragen te stellen. Daarna kan men napraten in de bar op het gelijkvloers. Er is ook een boekenstand aanwezig met boeken over het boeddhisme.

■ ***Zaterdag, 14 oktober***
Een meditatiedag met Lama Karta

Meditatie is een oefening die het hele wezen aangaat, lichaam en geest. Het doel is de beoefenaar te transformeren en de gelegenheid te bieden te ontdekken wat men wel en wat men niet is en zich zo te bevrijden van allerlei illusies en vormen van ongenoegen in het dagelijks leven. De oefeningen zijn uiterst geschikt voor westerlingen die op zoek zijn naar innerlijke rust, welke ook hun overtuiging of religie moge zijn.
Lama zal telkens kort uitleg geven over het hoe en waarom van oefeningen in concentratie, in het tot rust brengen van de geest en het ontwikkelen van helder inzicht. Uit de brede waaier van technieken worden dan twee eenvoudige vormen van meditatie voorgesteld en beoefend, omwille van de culturele neutraliteit en de gemakkelijke aanpak.

1. concentratie op de ademhaling leidt tot sereniteit en tot een ontspannen geest

2. praktijk van gewaar zijn, een bewuste aanwezigheid bij het lichaam en bij de geest kan leiden tot indringend inzicht, luciditeit in het bewustzijn en bevrijdt de geest van negatieve tendensen.

Het programma

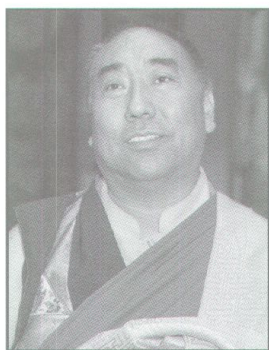
09.30 uur: ontvangst met thee/koffie
10.00 uur: onderricht en praktijk met nadien gelegenheid tot vragen stellen
12.30 uur: middagmaal (belegde broodjes met soep) en thee/koffie, pauze
14.00 uur: onderricht en praktijk met nadien gelegenheid tot vragen stellen
17.00 uur: napraten met thee/koffie

Plaats: bezinningscentrum Ostiahove, Rollegemknokstraat 27, 8510 Kortrijk-Bellegem

Bijdrage: € 25 (alles inbegrepen)
Reserveer tijdig via het inschrijvingsformulier op onze website: www.tibetaans-instituut.org/kortrijk of neem contact met ons op: secretariaat Brug der Wijsheid, Hullekenstraat 5, 8510 Marke - tel/fax 056 204 124 – brug.der.wijsheid@skynet.be

STICHTING KAGYU RINTCHEN GYAMTSO LING – AMSTERDAM

■ ***Vrijdag 15 september***
"Leven, sterven en geboren worden", Lama Karta

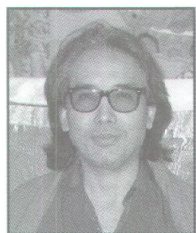
De 7de Dalai Lama zei: "Het menselijk leven, kostbaar en zeldzaam, is verspild en raakt in materiële zaken verzand als het niet geleid wordt door de gedachte aan de dood. Wees elk moment klaar om te sterven."

Maar weten we wat het betekent om te sterven en waarom is het nodig om dit te beseffen? Het boeddhisme leert hoe we ons kunnen voorbereiden op de ontmoeting met de dood en onze angsten onder ogen kunnen zien. Heeft doodsangst misschien iets gemeen met angst voor de leegte en hoe kunnen we die angst overwinnen?

Wat gebeurt er precies tijdens het stervensproces en daarna?

En als reïncarnatie bestaat, wat is het dan in ons dat opnieuw geboren wordt?

■ ***Vrijdag 13 oktober "Het Westen en zijn boeddhisme" , Traleg Kyabgon Rinpochee***

Een lezing over wijsheid en mededogen in het dagelijks leven

Het boeddhisme is in het Westen toegekomen.

Wat zal ervan geworden ? Voor het Westen ? Voor het boeddhisme ?

Een belangrijk aspect in de onderrichtingen van de Boeddha is het samengaan van wijsheid en mededogen. Over dit onderwerp heeft de Boeddha veel gesproken en het vormt wellicht de kern van zijn raadgevingen.

Wijsheid en gezond verstand gaan in het boeddhisme hand in hand. Zelfs wie de allesomvattende wijsheid heeft gerealiseerd, kan in het dagelijks leven niet functioneren zonder te onderscheiden hoe en wanneer we onze interactie met anderen best vorm kunnen geven. Hoe kunnen we de liefde en het mededogen, opgewekt in onze meditatie, op een gepaste wijze in het dagelijks leven toepassen?

Je kunt de allesomvattende wijsheid namelijk niet bereiken zonder je in te zetten voor een ander; diep inzicht wordt pas een feit wanneer die toegepast wordt in dienstbaarheid en altruïsme.

Rinpochee zal uitleggen hoe we op een intelligente, niet-naïeve manier deze beide kwaliteiten in ons dagelijks leven kunnen integreren .

Traleg Rinpochee is een bekende en geliefde gast van onze instituten. Hij behoort op dit ogenblik tot de meest vooraanstaande lesgevers en is vooral gekend om zijn warme humor, scherpe inzichten en brede kennis van de Oosterse zowel als de Westerse tradities.

Rinpochee spreekt in het Engels.

Het adres van de Stichting Kagyu Rintchen Gyamtso Ling is: Heemskerklaan 6, 37742 AL Baarn

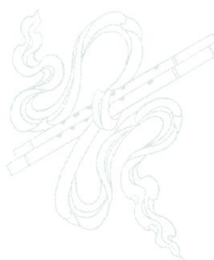
Tel.: (nieuw nummer) +31 (0)35 543 21 18 (op weekdagen graag na 19 uur) - e-mail: LET OP ! Het adres is gewijzigd in stichting.kagyu@planet.nl

De contactpersoon is Herman Waumans (zelfde adres en telefoonnummer).

Lezingen in De Roos, P.C. Hooftstraat 183, Amsterdam (bij het Vondelpark)

Tijd: 20.00 uur tot 21.45 uur

Prijs: 9 euro (stadspas: 6 euro)

ALGEMENE INLICHTINGEN

KALENDER

SEPTEMBER

Woensdag 6 Brussel Meditatie van Tchenrezig
Donderdag 7 Huy Vollemaansritueel
Donderdag 7 Schoten Vollemaansritueel
Zondag 10 Huy Feest van het boeddhisme
Maandag 11 Schoten Tara-poedja
Maandag 11 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 12 Schoten Stille meditatie
Woensdag 13 Brussel Het edele achtvoudige pad
Donderdag 14 Schoten Het edele achtvoudige pad
Vrijdag 15 Gaume Meditatie
Vrijdag 15 Amsterdam Leven, sterven, geboren worden, Lama Karta
Zaterdag 16 – zondag 17 Huy Kungfu en/of Tai Chi
Zaterdag 16 – zondag 17 Cadzand Werkweekend
Zaterdag 16 Schoten Dagprogramma Leren mediteren, Lama Tashi Nyima
Zondag 17 Brussel Dagprogramma Leren mediteren, Lama Tashi Nyima
Maandag 18 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 19 Brussel Leesgroep
Woensdag 20 Brussel Uitleg over de poedja van de Boeddha Menla
Donderdag 21 Schoten Uitleg over de poedja van de Boeddha Menla
Vrijdag 22 – zondag 24 Cadzand Alan B. Wallace
Zaterdag 23 – zondag 24 Huy Shinee 1, Lama Karta
Maandag 25 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 26 Kortrijk Onderricht over Meditatie, Lama Karta
Woensdag 27 Brussel Meditatie van Tchenrezig
Donderdag 28 Schoten Meditatie van Tchenrezig

OKTOBER

Zondag 1 Schoten Geleid bezoek
Maandag 2 Schoten Mahakala-poedja
Maandag 2 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 3 Schoten Stille meditatie
Dinsdag 3 Brussel Leesgroep
Woensdag 4 Brussel Vrijgevigheid
Donderdag 5 Schoten Vrijgevigheid
Zaterdag 7 Huy Vollemaansritueel
Zaterdag 7 – zondag 8 Brussel Derde editie van de Universiteit van het Boeddhisme
Maandag 9 – dinsdag 10 Huy Meditatie en emoties, Traleg Kyabgon Rinpochee
Maandag 9 Brussel Stille meditatie
Woensdag 11 – vrijdag 13 Huy Oefeningen voor de retraitanten op voorstel van Traleg Kyabgon Rinpochee
Woensdag 11 Brussel Het Westen en zijn boeddhisme,Traleg Kyabgon Rinpochee
Donderdag 12 Schoten Het Westen en zijn boeddhisme, Traleg Kyabgon Rinpochee
Vrijdag 13 Amsterdam Het Westen en zijn boeddhisme, Traleg Kyabgon Rinpochee
Zaterdag 14 Bellegem Dagprogramma Meditatie, Lama Karta
Zaterdag 14 – zondag 15 Huy Meditatie en emoties, Traleg Kyabgon Rinpochee
Maandag 16 Brussel Stille meditatie
Woensdag 18 Brussel Ethisch gedrag
Donderdag 19 Schoten Ethisch gedrag
Zaterdag 21 – zondag 22 Huy Tibetaanse Yoga, Lama Zeupa
Zaterdag 21 – zondag 22 Cadzand Naropa, Lama Tashi Nyima
Zaterdag 21 - zondag 22 Gaume Retraite, Lama Karta
Maandag 23 Brussel Stille meditatie
Woensdag 25 Brussel Meditatie van Tchenrezig
Donderdag 26 Schoten Meditatie van Tchenrezig
Zaterdag 28 – zondag 29 Huy Tentoonstelling en verkoop van kunstvoorwerpen ten voordele van de tempel
Zaterdag 28 Huy Amitabha-initiatie en onderrichting over Dewatchen, Lama Karta
Zondag 29 oktober – woensdag 1 november Huy Amitabha-retraite, de drie lama's

NOVEMBER

Zaterdag 4 – zondag 5 Huy Kungfu en/of Tai Chi
Zondag 5 Huy Vollemaansritueel
Maandag 6 Schoten Poedja van Sangyee Menla
Maandag 6 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 7 Schoten Stille meditatie
Woensdag 8 Brussel Geduld - Verdraagzaamheid
Donderdag 9 Schoten Geduld - Verdraagzaamheid
Zaterdag 11 – zondag 12 Huy De geest tot rust brengen (shinee 2), Lama Tashi Nyima
Maandag 13 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 14 Brussel Leesgroep
Woensdag 15 Brussel Meditatie van Tchenrezig
Donderdag 16 Schoten Meditatie van Tchenrezig
Vrijdag 17 Gaume Meditatie
Zaterdag 18 Brussel Dagprogramma De Boeddha, de dharma en de sangha, Lama Zeupa
Zondag 19 Schoten Dagprogramma De Boeddha, de dharma en de sangha, Lama Zeupa
Maandag 20 Brussel Stille meditatie
Woensdag 22 Brussel Doorzettingsvermogen
Donderdag 23 Schoten Doorzettingsvermogen
Zaterdag 25 Huy Toevlucht nemen, Lama Zeupa
Zondag 26 Schoten Namiddagprogramma Wat blijft er over van Boeddha's raadgevingen?
Maandag 27 Brussel Stille meditatie
Woensdag 29 Brussel Meditatie van Tchenrezig
Donderdag 30 Schoten Meditatie van Tchenrezig

DECEMBER

Zaterdag 2 – zondag 3 Huy Kungfu en/of Tai Chi
Zondag 3 Brussel Miniemenkerk, Concert Lama Karta
Maandag 4 Huy Vollemaansritueel
Maandag 4 Schoten Vollemaansritueel
Maandag 4 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 5 Schoten Stille meditatie
Woensdag 6 Brussel Concentratie
Donderdag 7 Schoten Concentratie
Zaterdag 9 – zondag 10 Cadzand Volledige bevrijding door meditatie, Lama Karta
Maandag 11 Brussel Stille meditatie
Dinsdag 12 Brussel Leesgroep
Woensdag 13 Brussel Wijsheid
Donderdag 14 Schoten Wijsheid
Vrijdag 15 Gaume Meditatie
Zaterdag 16 – zondag 17 Huy Lodjong, Lama Zeupa
Maandag 18 Brussel Le bouddhisme et l'esprit de la Chevalerie, Fabrice Midal
Dinsdag 19 Brussel Quel bouddhisme pour l'Occident, Fabrice Midal
Dinsdag 19 – woensdag 20 Huy Nyoeng Nee 1
Donderdag 21 – vrijdag 22 Huy Nyoeng Nee 2
Zondag 24 – maandag 25 Huy Kerstfeest
Dinsdag 26 – woensdag 27 Huy Nyoeng Nee 3
Donderdag 28 – vrijdag 29 Huy Nyoeng Nee 4

NIEUWE LEDEN: Hoe kunt u lid worden van het Instituut?

We zouden het op prijs stellen als ieder die gebruik maakt van de activiteiten die onze vier centra aanbieden, zich ook engageert tot een minimale bijdrage van 25 € per kalenderjaar.
Het jaar 2006 is echter al sterk gevorderd. Daarom stellen wij aan nieuwe geïnteresseerden een aangepaste bijdrage voor waarmee zij een lidkaart voor 2006 & 2007 ontvangen.

Voordelen van het lidmaatschap

1. Alle leden genieten van de volgende voordelen:
   - het abonnement op het Kunchab Magazine (tot en met nummer 4 van 2007);
   - een korting voor de avondvoordrachten in Schoten en Brussel;
   - u hebt de mogelijkheid om boeken, cd's of video's/dvd's te ontlenen in Schoten.

2. Bijkomende kortingen naargelang de keuze van het engagement
   - gewoon lid: € 35 voor 2006 & 2007 (i.p.v. € 25 voor 2006)
     U ontvangt 5 % korting bij aankopen.
   - actief lid: € 200 voor 2006 & 2007 (i.p.v. € 150 voor 2006)
     U ontvangt 10 % korting voor verblijf, cursussen en aankopen.
   - lid weldoener: € 400 voor 2006 & 2007 (i.p.v. € 300 voor 2006)
     U ontvangt 20 % korting voor verblijf, cursussen en aankopen.

3. Een uniek aanbod: u wordt lid van de vier instituten

Betaling van de bijdrage

De bijdrage wordt contant betaald of op een van de volgende rekeningen overgeschreven:
Voor België
1. Yeunten Ling in Huy: rekeningnummer 240-0291015-19
2. Tibetaans Instituut in Schoten: rekeningnummer 220-0493023-08
3. Nalanda Instituut in Brussel: rekeningnummer 001-3998047-74

Voor Nederland
4. Naropa Instituut in Cadzand: rekeningnummer 97.25.37.961
   Onder vermelding van het lidmaatschap van uw keuze

Automatische betaling: domiciliëring of incasso
Indien u in de toekomst uw lidmaatschap automatisch wil overmaken, vragen wij u contact op te nemen met het secretariaat van een van de centra. De betaling van de bijdrage zal bijgevolg ieder jaar of maandelijks aan uw bankinstelling worden aangeboden.

INSCHRIJFFORMULIER NIEUW LIDMAATSCHAP

Naam & voornaam .... m / v

Adres .... Nr. ....

Postcode .... Plaats ....

Telefoonnummer ....

E-mailadres ....

Ik wens mij voor het jaar 2006 & 2007 in te schrijven als
- ❑ gewoon lid
- ❑ actief lid
- ❑ lid-weldoener

Ik betaal de bijdrage
- ❑ per maand
- ❑ per jaar

KUNCHAB MAGAZINE

Kwartaalblad van het Tibetaans Instituut vzw

a | 2006342

Institut Yeunten Ling asbl
Château du Fond l'Evêque
4 prom Saint Jean l'Agneau B-4500 Huy
Tel. : +32 (0)85 27 11 88 fax : +32 (0)85 27 11 99
Fortis : 240-0291015-19 Banque de la Poste : 000-1286817-15
IBAN : BE39 2400 2910 1519 - BIC GEBA BE BB
yeunten-ling@skynet.be

Tibetaans Instituut vzw
Karma Sonam Gyamtso Ling
Kruispadstraat 33 B-2900 Schoten
Tel.: +32 (0)3 685 09 19 fax: +32 (0)3 685 09 91
Fortis: 220-0493023-08 Bank van de Post 000-0082782-41
IBAN : BE63 2200 4930 2308 - BIC GEBA BE BB
tibinst@skynet.be

Institut Nalanda asbl
Rue de l'Orme / Olmstraat 50 B-1030 Bruxelles / Brussel
Tel. : +32 (0)2 675 38 05 fax : +32 (0)2 675 38 90
Fortis : 001-3998047-74
IBAN : BE16 0013 9980 4774 - BIC GEBA BE BB
institut-nalanda@skynet.be

Naropa Instituut
Vierhonderdpolderdijk 10
4506 HL Cadzand
Nederland
Tel.: +31 (0)117 39 69 69 fax: +31 (0)117 45 48 15
Fortis: 97.25.37.961
IBAN: NL06 FTSB 0972 5379 61 – BIC FTSBNL 2R
naropa@tibetaans-instituut.org